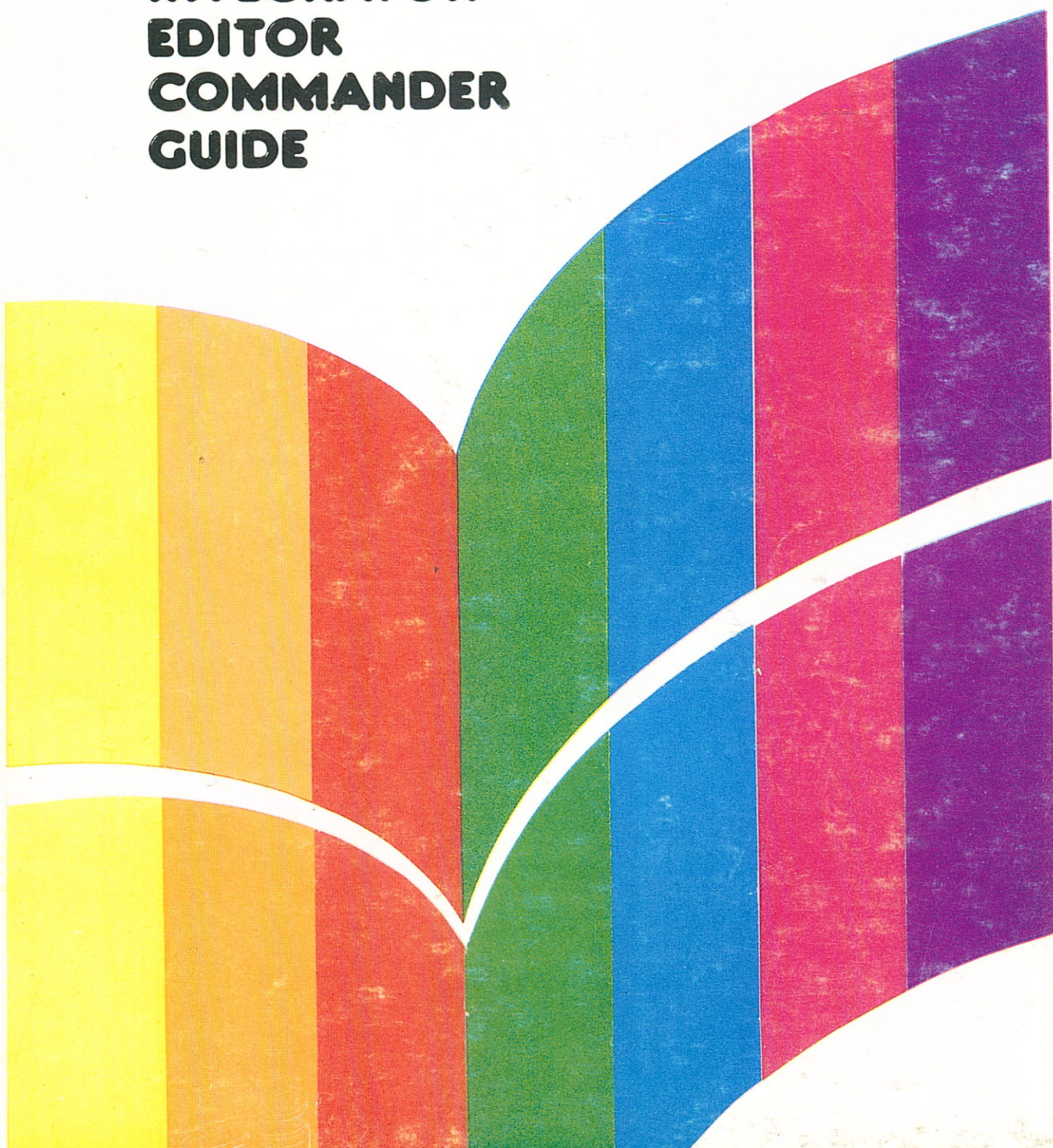

NORTON

**UTILITIES
INTEGRATOR
EDITOR
COMMANDER
GUIDE**

KÖNYVAJÁNLATA

1989

Sipos-Soltész: SZÖVEGSZERKESZTŐK IBM PC-re I. (WORDSTAR, CHIWRITER).....	248.-Ft
Bartha Attila: NORTON (UTILITEIS, INTEGRATOR, EDITOR, COMMANDER, GUIDE).....	150.-Ft
Mondovics és trsai: dBASE III PLUS, FOXBASE +, CLIPPER I-II.k.	Irányár 450.-Ft
Ráth - Éltető: PROGRAM- ÉS ADATVÉDELEM IBM PC-RE	97.-Ft
Orosz Judit: IBM PC-HÁLÓZATOK ÁTTEKINTÉSE (LAN RENDSZEREK: Novell, NetWare, PC Network, 3Com3 +)	123.-Ft
Dr. Úry László: SYMPHONY I.	160.-Ft
Dr. Úry László: SYMPHONY II.	133.-Ft
REXLIB + melléklet (Képernyő- és file-kezelő rezidens rutin és utility csomag MS-DOS és NOVELL Netware 286 környezetben (Turbo Pascal 4.0 alatt is) fejlesztők számára)	205.-Ft
Erdős - Rusznák: IBM PC XT/AT INFORMÁCIÓS KÁRTYA	126.-Ft
Dr. Pajor Gábor: IBM PC-RŐL KEZDŐ FELHASZNÁLÓKNAK I. A HARDVER	66.-Ft
Dr. Pajor Gábor: IBM PC-RŐL KEZDŐ FELHASZNÁLÓKNAK II. A SZOFTVER	70.-Ft
Kápolnai A. - Geszti P.: IBM PC BASIC FEJLESZTŐRENDSZER	236.-Ft
Pirkó József: 3D PERSPEKTÍVIKUS GRAFIKA TURBO PASCAL-BAN IBM PC-re ..	149.-Ft
Dr. Úry-Bernáth-Darvas-Orosz: IBM PC DOS I-II-III. (3.30 verzióval bővített kiadás)	692.-Ft
Dr. Barakonyi: IBM PC TÁBLÁZATKEZELŐ RENDSZEREK (LOTUS 1-2-3, FRAMEWORK, CALCSTAR)	314.-Ft
Dr. Kovács Magda: ANGOL-MAGYAR MIKROELEKTRONIKAI SZÓTÁR	197.-Ft
Berkes - Balogh - Kovács: A SZÁMÍTÓGÉPES TÁVKÖZLÉS TELEMATIKAI SZOL- GÁLATAI: TELETEX, FAKSZIMILE, VIDEOTEX (A könyvet a klasszikus hírközlés területén dolgozó szakembereknek és azoknak az informatikával foglalkozó olvasóknak ajánljuk, akik a számítógépes információcse- re szabványokon alapuló megvalósulási formái iránt érdeklődnek.)	463.-Ft
Dr. Arz - Dr. Lipóth - Dr. Merksz: ROBOTMANIPULÁTOROK	350.-Ft
Dr. Siegler András: ROBOTIRÁNYÍTÁSI MODELLEK	350.-Ft

BARTHA ATTILA

NORTON

**UTILITIES
INTEGRATOR
EDITOR
COMMANDER
GUIDE**

Lektorálta:

BÉKÉSI LAJOS

ISI

**ALKALMAZÁSTECHNIKAI TANÁCSADÓ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, 1989**

Kiadó: LSI Alkalmazástechnikai Tanácsadó Szolgálat
Felelős Kiadó: dr. Kovács Magda
Témafelelős: Székely László
ISBN 963 592 9234

Készült az OMIKK nyomdájában
1011 Budapest, Gyorskocsi u.5-7.
Felelős vezető: Tóth Károly

T A R T A L O M

ELŐSZÓ.....	7
BEVEZETÉS.....	9

1. FEJEZET

NORTON PROGRAMOK.....	11
1.1. Bevezetés.....	11
1.2. ASK.....	13
1.3. BEEP.....	13
1.4. DS (Directory Sort).....	14
1.5. DT (Disk Test).....	16
1.6. FA (File Attributes).....	17
1.7. FF (File Find).....	18
1.8. FI (File Information).....	19
1.9. FR (Format Recover).....	20
1.10. FS (File Size).....	21
1.11. LD (List Directories).....	22
1.12. LP (Line Print).....	23
1.13. NCD (Norton CD).....	25
1.14. QU (Quick Unerase).....	27
1.15. SA (Screen Attributes).....	27
1.16. SD (Speed Disk).....	29
1.17. SI (System Information).....	29
1.18. TM (Time Mark).....	31
1.19. TS (Text Search).....	31
1.20. UD (Unremove Directory).....	32
1.21. VL (Volume Label).....	33
1.22. WIPEFILE.....	33
1.23. WIPEDISK.....	34

2. FEJEZET

NORTON UTILITIES.....	36
2.1. Bevezetés.....	36
2.2. Menü 1. (Explore Disk).....	38
2.3. Menü 2. (UnErase).....	41
2.4. Menü 3. (Disk Information).....	45

3. FEJEZET	
NORTON INTEGRATOR.....	46
4. FEJEZET	
NORTON EDITOR.....	50
4.1. Bevezetés.....	50
4.2. Funkciók, parancsok.....	52
4.2.1. Kurzormozgatások.....	52
4.2.2. Törlési parancsok.....	52
4.2.3. File parancsok (F3 &).....	53
4.2.4. Blokk parancsok (F4 &).....	54
4.2.5. Képernyő parancsok (F5 &).....	55
4.2.6. Nyomtató parancsok (F7 &).....	57
4.2.7. Kereső parancsok.....	57
4.2.8. Keresés és helyettesítés, csere.....	57
4.2.7. Egyéb parancsok, funkciók.....	58
5. FEJEZET	
NORTON COMMANDER.....	60
5.0. Bevezetés.....	60
5.1. Help.F1.....	63
5.2. User.F2.....	65
5.3. View.F3.....	66
5.4. Edit.F4.....	67
5.5. Copy.F5.....	69
5.6. RenMov.F6.....	69
5.7. Mkdir.F7.....	69
5.8. Delete.F8.....	69
5.9. Menu.F9.....	70
5.9.1. Left és Right.....	70
5.9.2. Files.....	72
5.9.3. Commands.....	73
5.9.4. Options.....	75
5.9.5. Az 1.0-ás F9-es funkciója.....	76
6. FEJEZET	
NORTON GUIDE.....	78

6.1. Bevezetés.....	78
6.2. Guide használat.....	80
6.3. Három adatbázis rövid ismertetése.....	84
6.4. Saját adatbázis készítése.....	84
6.4.1. Adat-file felépítése.....	84
6.4.2. Parancs-file felépítése.....	86
6.4.3. Fordítási procedura.....	86
6.4.4. Megjegyzések.....	87
A. FÜGGELÉK	
Könyvtárbejegyzések, FAT-tábla.....	88
B. FÜGGELÉK	
A nyomtatásról, melléklet az LP-hez.....	91
C. FÜGGELÉK	
Néhány ASCII kód.....	93
D. FÜGGELÉK	
A fontosabb angol szavak.....	94
E. FÜGGELÉK	
Egyéb.....	96

ELŐSZÓ

Ez a könyv olyan segédeszközöket ismertet, amelyek nélkül szinte már elképzelhetetlen a PC-n dolgozók élete.

A Norton Utility -k nélkül egy PC olyan, mint az étel só nélkül.

A Norton Commander szerelmesei idegen gépen -ahol nincs "NC" - félkezeűeknek érzik magukat.

A Norton Guide a dokumentálás és on-line help ötvözetének zseniális ötlete és megvalósítása.

A szoftware 'doksik' legtöbbször úgy kezdődik, hogy felsorolja a használatához szükséges alapfeltételeket. A Norton program megkérdezi, hogy milyen környezetben szeretnél dolgozni. / és teával kínál ... / 'PC-s körökben' -s főleg rendszerprogramozók között- a Norton név fogalom. Norton mindenütt megtalálható: a könyvespolcon és az autoexec-ben is. Sokan lángésznek tartják, vannak akik bálványozzák. Én módszerét tartom zseniálisnak, ahogy bevezet a számítógép rejtelseibe. Bitekre boncolja a gépet, hogy megismertessen működésével. Programjai szinte mindent kifürkésznek, a legváratlanabb helyzetekre is felkészültek, és mindezek ellenére fantasztikusan egyszerűen és jól kezelhetők. De beszéljen inkább maga magáról a programjaival.

A Szerzőnek egyrészt nehéz, másrészt könnyű dolga volt:

- nehéz a 'zseni árnyékában' szituáció miatt,
- nehéz a trivialitás megítélése annak, aki már rutinszerűen használja,
- nehéz volt, mert a Norton Utility-k nagyrésze alapsoftware jellegű, ezért minden operációs rendszerbeli fogalom előfordul. Ez az a pont, ahol nagyon nehéz megállni és határt szabni a gondolatoknak, a tovább-boncolgatásnak, a 'nortoni szárnyalás'-nak. Persze ehhez ugyanolyan, vagy hasonló megszállottság is szükséges. / Rövidesen kiderül a könyvből, hogy ebben már hasonlít is egy kicsit Norton Péterhez. /
- Könnyű viszont a hálás téma miatt. Nem kellett kitalálni, megfejteni rosszul vagy hiányosan dokumentált, nehézkesen

kezelhető programokat, hanem 'végigjátszani' az összes lehetőséget és 'csak' álmélnkodni és újjongani. /Na meg, persze leírni. /

Az 'elsőkönyves' Szerzőt dicséret illeti a programok nagyon alapos, részletes, minden byte-ra és billentyűre kiterjedő feltáró munkájáért. A könyv segítségével a Norton programok gyors, biztonságos használata hamar elsajátítható.

A lektor

BEVEZETÉS

E leírás célja megismertetni az olvasót a Norton software-ekkel, mégpedig olyan módon, hogy bármilyen 'szinten' használható legyen. Azaz azok számára is, akik csak most ismerkednek a PC-vel, de a DOS-t legalább 'cd-dir-del' szinten tudják. Ugyanakkor az egyes fejezetek teljesen különálló, önálló részek. Aki ismeri az adott terméket, annak elég az egyes elfelejtett részeket, paramétereket, stb. megkeresni.

A Norton software-ek nemcsak a hasznosságuk miatt népszerűek, hanem nagyon jó a kezelhetőségük, könnyen megtanulhatók és a DOS használatát teszik kényelmessé és gyorsá. Ugyanakkor e programok segítségével kicsit közelebb kerülünk a PC-hez is.

Az egyes programok szerepét, feladatát a bevezetések tárgyalják, igaz csak röviden. A részletkérdéseket az egyes paraméterek, opciók, funkciók tartalmazzák. A leírás szóhasználata igyekszik a PC-n mindennap dolgozókat követni. Igaz egy-egy helyen magyarázni kellett, de azt hiszem ez elviselhetően sikerült. Pl. a *drive* helyett a meghajtó, a *directory* helyett a könyvtár szó szerepel. Egyébként a *merevlemez* helyett a *winchester*, *hajlékonylemez* helyett a *floppy*, *fájl* (?) helyett *file* vagy *adatállomány* szerepel. A *BOOT* a betöltő szektort, a *FAT* a file allokációs táblát, a *ROOT* a gyökér(könyvtára)t, főkönyvtárat jelöli. (Rövid ismertetésüket lásd az A. függelékben.) Sokszor előfordul a file-specifikáció, amelyen olyan file-nevet kell érteni (path-szal együtt), amelyben a * és ? karakterek szerepelhetnek (globális file-név). Azért választottam ezt a szót, mert a Norton termékekben is a "filespec." fordul elő. File-neven a teljes nevet, kiterjesztéssel együtt (8+3 byte) kell érteni. A billentyűket a kisebb, nagyobb karakterek jelölik, kivétel a <Ctrl> (Control), amit a nortoni jelöléssel szinkronban a dec. 94-es karakter (^) jelöl. A <BS> a "backspace" billentyű. Az opcionális (elhagyható) részeket a szögletes zárójel ([]) jelölik. A software-ekben előforduló fontosabb angol szavakat megtaláljuk a miniszótárban (D. függelék).

1.1. Bevezetés

E fejezetben tárgyalt programok 87-es változatok, nincs verziószámuk, mint a régebbi Norton programoknak, amelyeket itt nem tárgyalunk. Az új programok a régiek bővítései, így a leírtak egy jó része a régiekre is vonatkozik. Ugyanakkor bővült a programok sora is (pl. FR, NCD, SD, stb.). Két program kivételével (ASK, TS) mindegyiknek van egy `/help` paramétere, amellyel a program szintaxisáról és paramétereiről kapunk tájékoztatást. Számos program használja a rendszerterületet. Hogy egy kicsit megértsük a programok működését vagy hogy tudjuk, mikor is használhatjuk sikerrel az egyes programokat, fussunk át az A. függeléken (Könyvtárbejegyzések, FAT-tábla).

A következő táblázat, igen röviden, vázolja a programok feladatát. A bővebb leírást az egyes alfejezetek tartalmazzák.

PROG. NÉV	A PROGRAM FELADATA
ASK	'Interaktív' batch file-ok készítése.
BEEP	Zenélő program (batch file-okhoz?).
DS	Könyvtár file-jait sorba rendezi.
DT	Lemezteszt fizikai hibák kereséséhez.
FA	A file-attributumokat kezeli.
FF	File-okat, könyvtárakat keres.
FI	File-okhoz megjegyzést, magyarázatot fűz.
FR	Winchester-védelem formatálás ellen.
FS	File-méretekről ad információt.
LD	A könyvtárak felépítését mutatja meg (grafikus módon is).
LP	Nyomtatás saját igény szerint.
NCD	Gyors és kényelmes könyvtárváltás (grafikus módon is).
QU	Törölt file-ok 'visszahozatala'.
SA	A képernyő színbeállítása.
SD	File-ok újraszervezése lemezen. (A lemez-műveletek gyorsítása, lemez kímélése.)
SI	Technikai információkat ad gépünkről.
TM	Időt mér (négy) stopper segítségével.
TS	Szövegkereső program.
UD	Törölt könyvtárak 'visszahozatala'.
VL	Lemzcímkét készít.
WIPEDISK	Az egész lemez vagy a nem használt területek biztonságos törlése (felülírással).
WIPEFILE	Titkos file-ok biztonságos törlése (felülírással).

1.2. ASK

Batch file-ok használatát teszi kényelmessé és növeli hatékonyságukat olyan értelemben, hogy egy batch file-on belül szinte mindazt meg tudjuk csinálni, amit egyébként csak több batch file-lal lehetne normálisan megoldani.

ASK "szöveg", [maximum 9 db karakter]

Ha a vezérlés a batch-en belül az ASK-ra kerül, akkor a képernyőn megjelenik a "szöveg" és a vezérlés csak akkor 'megy tovább', ha a megadott karakterek valamelyikét a billentyűzetről beolvasta. Ha ez a karakter a megadott sorban pl. az 5-dik volt, akkor az 'errorlevel' értéke 5 lesz. (Mintha az előzőleg futó program 5-ös exit kóddal fejeződött volna be.) Így az IF batch paranccsal (IF ERRORLEVEL szám ...) lehetőségünk van 'elágazásra'. Például:

```
ASK "Üss Y vagy N karaktert. Kösz.",ny
IF ERRORLEVEL 2 GOTO ipsz
IF ERRORLEVEL 1 ECHO Az N billentyűt használtad.
GOTO vége
:ipsz
ECHO Itt az Y-os rész.
:vége
```

Vigyázzunk az "errorlevel szám"-ra! Igaz, ha az exit kód, amit az ASK generál, nagyobb vagy egyenlő a "szám"-mal. Ezért kell az "if errorlevel" sorokat a "szám"-ok fordított sorrendjében elhelyezni.

1.3. BEEP

Zenélő program. A felelősséget azért ránk hárítja, mert nekünk kell komponálni. Szerencsénkre csak egy szólammal kell megbirkózni.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

BEEP [paraméterek]

BEEP file-név

Paraméterek:

/Fn N frekvenciájú hangot ad.

/Dn N/18 másodpercig hallatja a /Fn-el megadott hangot.
Alapérték az n=9.

/Rn Az n ismétlési tényező.

/Wn N/18 másodpercet vár két hang között.

Egy BEEP hívásnál csak egy hangot adhatunk meg és egy időtartamot, majd ismétlési számot és az ismétlések közti időtartamot. Pl. Beep /f500/d18/r2/w54 Ez a hívás az 500-as frekvenciájú hangot, 1 másodpercig hallatja. 3 másodperc után ezt a hangot megismétli. Dallamot csak úgy tudunk írni, ha egy file-ba teszük a paramétereket és ezt a file-nevet adjuk meg paraméterként. A file egy sora minden paraméterből egyet tartalmazhat, amit pontosvessző után megjegyzés követhet.

1.4. DS (Directory Sort)

Egy könyvtárba tartozó file-okat tudjuk sorba rendezni file-név, kiterjesztés, dátum és méret szerint növekvő vagy csökkenő rendben és amit más, hasonló könyvtárrendezők nemigen tudnak, lehetőségünk van saját kívánságunk szerint rendezni. Lehetőség van több szempont szerinti egyidejű rendezésre.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

DS [meghajtó:] [könyvtárnév]

Egész képernyős üzemmód. Alapértelmezés az aktuális meghajtó és könyvtár. Tekintsük meg a 1. ábrát. Az alsó sorban vannak a parancsok, amelyeket a kezdőbetűk azonosítanak.

- <R> A képernyőn elvégzi a megadott rendezést. (Újra rendez.)
- <M> Saját szempont szerint rendezünk. <Szóköz>-zel vagy <Enter>-rel kiválasztjuk a kívánt file-okat, majd az <M> után a kívánt helyre mozgatjuk őket.
- <W> A lemezen levő régi sorrendet a képernyőn levővel írja felül.
- <C> A sorbarendezési szempontot lehet megadni. Ezeket is a kezdőbetűk jelölik:
- <N> File-név szerinti rendezés.
- <E> Kiterjesztés szerinti rendezés.
- <D> Dátum szerinti rendezés.
- <I> Idő szerinti rendezés.
- <S> File-méret szerinti rendezés.

Directory Sort

Name	direct. Size	név Date	Time
F	M	S	S
I	É	Z	Z
L	R	Ü	Ü
E	E	L	L
N	T	E	E
E	Ü	T.	T.
V	K		
E		D	I
K		Á	D
		T	Ö
		U	
		M	

Sort by _____ Order _____

Name
Extension
Date
Time
Size

Clear sort order
Move sort entry

Space bar selects files for moving

Re-sort Move ... Change ... Write changes ...

1. ábra

Minden rendezési szemponthoz egy 'irány' is tartozik:

<+> 'Növekvő' irányú rendezés.

<-> 'Csökkenő' irányú rendezés.

Egyszerre több rendezési szempontot is megadhatunk. (Ha mégis meggondoljuk magunk, <C> (Clear) után újrakezdhetjük a rendezési szempontok megadását.) Ha több szempontot adtunk meg, de más sorrendet szeretnénk, használjuk az <M>-et (Move), majd a kurzormozgató billentyűket.

Ha nincs szükségünk az egészképernyős DS-re, mert pontosan tudjuk, hogy mit szeretnénk, akkor a következő formát használjuk:

DS paraméterek [könyvtárnév] [/S]

Paraméterek az N, E, D, T és S mint fent. Közöttük ne legyen elválasztó karakter (pl. szóköz). Minden paraméter után szerepelhet a "+" vagy "-". A "/S" az alkönyvtárakat is rendezzi.

1.5. DT (Disk Test)

Fizikai hibakereső program. (Logikai hibakereséshez használhatjuk a DOS CHKDSK programot.) Egész meghajtót vagy csak megadott file-okat ellenőriz. Tud cluster-eket hibásnak minősíteni, hibásakat újra kijelölni.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

DT

Megkérdi, hogy mit kívánunk ellenőrizni.

<D> Az egész lemezt két részben teszteli. Először a BOOT, FAT és ROOT részeket (rendszer terület), majd az adat-cluster-eket.

<F> A file-okat teszteli.

 Mindkettőt (D és F) elvégzi.

DT [meghajtó] [file-spec.] [paraméterek]

Paraméterek:

- /D Az egész lemezt teszteli.
- /F Csak a file-okat teszteli.
- /B Lemez és file-teszt egyaránt.
- /Cn Az n-dik cluster-t rossznak nyilvánítja.
- /Cn- Az n-dik cluster-t jónak ("unused") nyilvánítja.
- /M A hibás cluster-eket újra kijelöli.
- /S Az alkönyvtárakat is teszteli.
- /LOG Kiírási formátum nyomtatáshoz. (Ha átirányítjuk a képernyőt (STDOUT) a nyomtatóra vagy file-ba.

1.6. FA (File Attributes)

Ezzel a programmal file-ok attribútumait (hozzáférési jog) tudjuk, minden szempont szerint, megváltoztatni és/vagy lekérdezni. (Tekintsük meg a paraméterlistát.)

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paraméterekről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

FA [file-spec.] [file-attr.] [paraméterek]

Attribútumok:

- /A (archive)
írható, olvasható, törölhető file.
- /R (read-only)
Csak olvasható file. Nem törölhető, nem írható felül.
- /H[ID] (hidden)
Rejtett file. (A DOS dir, del, erasse nem látja.)
Nem írható felül.

/SYS (system)

Rendszer file megjelölés. (A DOS dir, del, erase nem látja.)

Az attributum utáni "+" a bejegyzését, a "-" a törlését jelenti. Egyébként lekérdezésről van szó. Több attributum is használható egyszerre.

Paraméterek:

- /CLEAR Törli az összes attributumot.
- /P Lapozható képernyő. (Mint DOS dir-nél a "/p".)
- /S Alkönyvtárakon is végigfut.
- /T Rövidített kiírásmód. (Csak 'végelszámolás' készül: hány file-t talált és hány attributum változott meg.)
- /U Csak a file-attributummal rendelkező file-okat választjuk ki.

1.7. FF (File Find)

File-kereső program. A rejtett- és rendszerfile-okat is látja. Az egész meghajtón keres.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

FF [meghajtó:] [file-spec.] [paraméterek]

Paraméterek:

- /A Az összes meghajtón keres. (A floppy-n is.)
- /P Lapozható képernyő.
- /W Hasonló kiírási forma, mint a DOS dir /w-nél. (Csak a file-név és kiterjesztés.)

1.8. FI (File Information)

Minden file-hoz egy 65 byte hosszú megjegyzést fűzhetünk. Ezután a DOS DIR helyett az FI-t használjuk és akkor a felírási idő után a megjegyzés látható (ha van). A megjegyzések egy FILEINFO.FI file-ba kerülnek. Ha ezt a file-t töröljük, a megjegyzések elvesznek. Könyvtáranként egy ilyen file keletkezik.

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

FI [file-spec.] [megjegyzések] [paraméterek]

Paraméterek:

- `/C` Azokról a file-okról kapunk információt, amelyekhez fűztünk megjegyzést. (A megjelenítés formája akár a DOS dir-nél: file-név, kiterjesztés,..., majd az első 36 byte a megjegyzésből.)
- `/L` Ugyanaz, mint a `"/C"`, csak a teljes file-név után 65 byte hosszan a megjegyzés.
- `/P` Lapozható képernyő.
- `/S` Alkönyvtárakban is végigszalad.
- `/D` Törli a megjegyzéseket.
- `/PACK` Sűríti a FILEINFO.FI file-t.
- `/E[/N]` 'Ablakos' üzemmód. A megadott file-ok megjegyzéseit lehet lekérdezni vagy módosítani:

FI-File Info, Advanced Edition, (C) Copr 1987, Peter Norton

```
Directory: Könyvtárnév
Dir. name: File-név
Comment:
```

Press Esc to quit

2. ábra

A "comment:" részbe írhatjuk be a megjegyzést (65 byte). Ha több file-nevet adtunk meg, miután végeztünk egy file-lal a következőre vált. Egy megjegyzés gyors átírásához használhatjuk a <Home> (a megjegyzés elejére),
 <End> (a megj. végére),
 ^<→> (egy szóval előre),
 ^<←> (egy szóval hátra),

valamint a balra, jobbra kurzormozgató és billentyűket. Az <Enter> a módosítás befejezésére szolgál. A ^<C>-n (Ctrl C) kívül az <Esc>-el is bármikor megszakíthatjuk a futást. A "/N"-t akkor használjuk, ha nem biztos, hogy gépünk IBM kompatibilis. (Az 'ablakot' 128 alatti karakterekkel rajzolja meg.)

1.9. FR (Format Recover)

Ez a program akkor jelent nagy segítséget, ha véletlenül formatálták(-tuk) a winchestert, esetleg megsérült a FAT és/vagy a ROOT ("A baj hullámokban terjed!"). Még lehet remény helyreállítani a rendet, ha előzőleg használtuk ezt a programot. Tulajdonképpen a rendszerterület (BOOT, FAT és ROOT) szektorait menti el egy FRECOVER.DAT nevű file-ba, amelyet a főkönyvtárban helyez el. Mentéshez a SAVE paramétert használjuk:

```
FR [meghajtó:] /SAVE
```

A winchester formatálásakor a rendszerterület íródik felül. Ha van egy floppy-ink, amiről tudunk rendszert tölteni és megvan az FR programunk is (floppy-n), akkor

FR meghajtó:

után az FRECOVER.DAT file-ból az elmentett adatok visszatöltődnek. Ha file-műveleteket végzünk (törlünk, új file-okat hozunk létre), akkor érdemes a gép kikapcsolása előtt az FR-t futtatni. Egyébként betehetjük az AUTOEXEC.BAT file-ba. Ha a winchestert "FORMAT /S"-el formatáltuk, akkor bonyolódik a helyzet, mert ilyenkor két (rejtett) rendszerfile kerül a

gépre. Ha ez a két file ugyanakkora, mint a volt rendszeré, (például ha azonos verziójú rendszert tettünk a winchesterre) akkor elvileg nyugodtan használhatjuk az FR-t (visszamentés). Ha nem, talán az a legbiztosabb, ha megpróbáljuk a visszamentést ("Kibicnek semmi sem drága!") és amit lehet menteni a winchesterről. ((Természetesen tehetünk sok minden mást is, aktualizálhatjuk a két rendszer-file-t a FAT-ban és ROOT-ban, ...stb.))

Az FR floppy-ra nem használható.

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

1.10. FS (File Size)

File-ok méretét és egy megadott 'output' helyen levő szabad területet kérdezhetjük le a programmal. Azonkívül tájékoztatást kapunk a file-hoz tartozó, cluster-es kijelölésből fakadó, elveszett területről is. (A file kijelölés cluster-enként (winchesteren 2, floppy-n 1) történik. A file-ok általában nem egész számú cluster-t foglalnak le, így egy bizonyos terület nincs kihasználva.)

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

FS [file-spec.] [output meghajtó:] [paraméterek]

Output meghajtó:

Számszerű tájékoztatást kapunk, hogy a megadott file-ok elférnek-e a meghajtón.

Paraméterek:

- `/S` Az alkönyvtárakat is bevonja a vizsgálatba.
- `/T` Csak egy összesítést készít.
- `/P` Lapozható kiírás.

A következő tájékoztatást kapjuk könyvtáranként:

- file-nevek és méretük
- összesen ? byte van a ? file-ban
- összesen ? byte-ot foglalnak a lemezen, ? % az elveszett terület ("slack").

Végül egy összesítést is kapunk.

1.11. LD (List Directories)

Információt nyújt a könyvtárak felépítéséről (fastruktúra). Meg lehet nézni csak egy adott könyvtárhoz tartozó fastruktúrát is. Mindezt átírányíthatjuk egy file-ba vagy nyomtatóra.

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paraméterekről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

LD [meghajtó:] [könyvtárnév] [paraméterek]

Ha nem adunk meg könyvtárnevet, akkor az alapértelmezés szerint, a gyökeret veszi.

Paraméterek:

- `/A` Az összes meghajtót sorra veszi.
- `/G[/N]` Grafikus ábrázolási mód. `"/N"` esetén az ábrázolást 128 alatti karakterekkel végzi. (Ha nem IBM kompatibilis a gépünk vagy nyomtatónk 'nem tudja' a 127 feletti ASCII karaktereket.)
- `/P` Laponkénti kiírás.
- `/T` Szöveges kiírásmód mellett az egyes könyvtárakban található file-ok számát és összméretét is megkapjuk.

1.12. LP (Line Print)

Kiírató program. Lásd a paramétereit, hogy mi mindent tud. Nagy előny, hogy, akár több file-t is, egy file-ba tudunk írni, amit majd a DOS print-el is kiíráthatunk. Lásd még a B. függelékét, amely egyéb általános információkat tartalmaz a nyomtatókról, nyomtatásról.

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

LP file-spec. [output file-név] [paraméterek]

Output file-név:

A file-specifikációban megadott file-okat ebbe a file-ba teszi, amit majd DOS print-, type- vagy akár copy-val is kiíráthatunk. Ha nincs megadva, akkor a kiírás a nyomtatóra történik.

Paraméterek:Írásmód

`/80` Normál méretű karakterekkel ír. írásszélesség 10 karakter/inch (1 inch = 2,54 cm). A legtöbb printeren ez az alapszélesség, a bekapcsolás utáni érték. A `"/80"` az alapértelmezés. Ha viszont a nyomtató előzőleg más írásszélességgel írt, akkor adjuk meg vagy kapcsoljuk ki-be a nyomtatót, mielőtt kiíratunk.

`/132` Sűrített írásmód. Írásszélesség 16,5 kar./inch.

Lapméret

`/Wn` Lapszélesség, n db karakter kerül egy sorba. Az alapérték `/80`-as írásmódnál 85, `/132`-nél 132!

`/Hn` Laphossz, n sor kerül egy lapra. Alapérték a 66.

A fizikai laphosszúság általában 11 inch (28 cm) vagy 12 inch

(30,5 cm). A nyomtatót kell beállítani a megfelelő lapméretre. A /Hn paraméter úgy hat, hogy a megadott n sor (, ami tartalmazza a felső és alsó margót is) kiírása után egy FF (form feed = lapdobás) vezérlőkaraktert küld a nyomtatóra, amely ezáltal a következő lap elejére áll (, amire fizikailag van beállítva). Ha nekünk más a fizikai laphosszúságunk, ezzel a paraméterrel nem tudunk megfelelő írásképet elérni, csak ha a nyomtatót is beállítjuk a laphosszhoz.

Margók

A fejléc és lábrész helyett a felső- és alsómargó kifejezéseket használjuk.

- /Ln Bal margó. Alapérték az 5 (karakter).
- /Rn Jobb margó. Alapérték az 5.
- /Tn Felső margó. Alapérték a 3 (sor).
- /Bn Alsó margó. Alapérték az 5.

Vigyázzunk, mert a kiíratandó file egy sorából maximum [lapszélesség - (bal + jobbmargó)]-nyi karakter kerül egy sorba, a többi új sorba vagy sorokba. Az egy oldalra kerülő nyomtatott sorok száma max. [laphossz - (felső + alsómargó)].

Egyéb paraméterek

- /N Minden sor elé sorszámot ír.
- /Pn A lapszámozást n-el kezdi. Alapérték az 1.
- /HEADERn
 Evvel a paraméterrel lehet szabályozni, hogy milyen legyen az a fejléc, amit minden laphoz ír.
 - n = 0 Nincs fejléc. (Lapszám sincs.)
 - n = 1 Egysoros fejléc, amely tartalmazza balra igazítva a file-nevet, középen a nyomtatási dátumot, jobbra igazítva pedig a lapszámot.
 - n = 2 Kétsoros fejléc. A második sorban a file keletkezési dátuma és ideje látható.
 Ha más n értéket adunk meg, az alapértéket veszi, ami 1.

- `/Sn` A nyomtatandó sorok közé $n-1$ üres sort ír. Alapérték 1.
- `/EXT` Akkor adjuk meg, ha 127 feletti ASCII karaktereket is tartalmaz a nyomtatandó file. Pl. magyar ékezetes betűket.
- `/EBCDIC` Ilyen kódnak tekinti a file-ban levőket.
- `/SET: file-név`
Ahol a file-név egy LOTUS setup-file (például a graph.cnf). Innen veszi a nyomtatási paramétereket.

1.13. NCD (Norton CD)

Akár a DOS CD, könyvtárváltásra szolgál. Ha az NCD-t használjuk a CD helyett, akkor nem kell megadni csak a könyvtárnevet, még akkor is ha az valamilyen mélységben alkönyvtár. Továbbá elég csak annyi karaktert megadni a névből, amennyi már azonosítja azt. Ha olyan nevet adunk meg, amely több könyvtárra is vonatkozik, akkor az első találtat nyitja meg. Ha elég szerteágazó a könyvtárfánk, akkor az NCD nagyon kényelmes és gyors megoldás a CD helyett. Az NCD a könyvtárfelépítést egy TREEINFO.NCD nevű file-ba, a gyökér könyvtárba helyezi. Ha ezt a file-t esetleg kitöröljük, a legközelebbi NCD hívásnál új file keletkezik.

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paraméterekről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

NCD meghajtó:

NCD [meghajtó:] könyvtárnév [/R]

Váltás a megadott meghajtóra vagy könyvtárra. A `/R` hatására újraolvassa a könyvtárfelépítést. Erre akkor lehet szükség, ha könyvtárat töröltünk vagy újat csináltunk és ezt nem az NCD-vel tettük. Könyvtárnévnek számít a backslash (`\`) is.

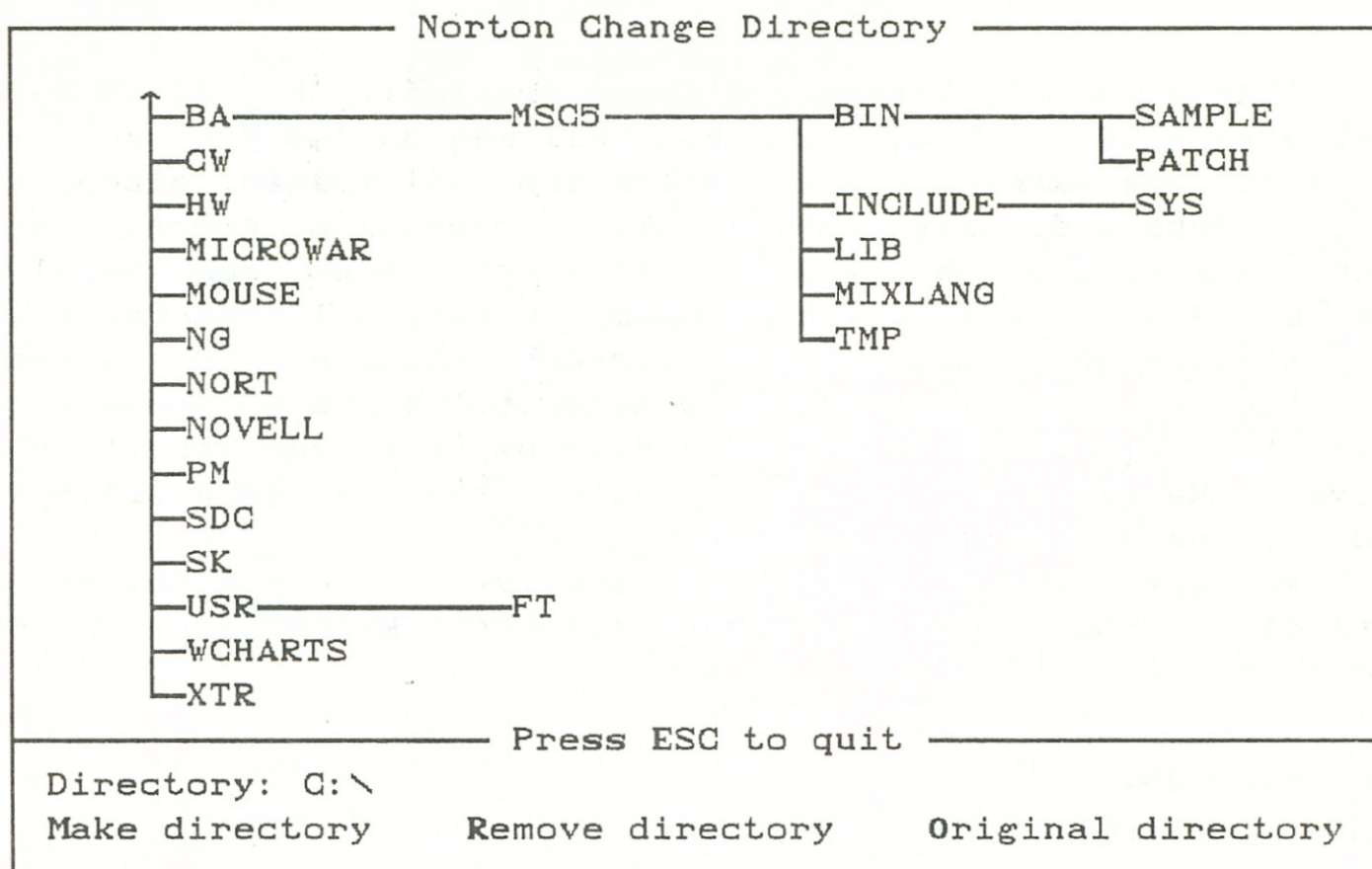
NCD MD könyvtárnév

NCD RD könyvtárnév

Új könyvtár létrehozása, illetve törlése. (A teljes nevet meg kell adni 'úttal' együtt.)

NCD

Egész képernyős üzemmód.

3. ábra

Egy könyvtár kiválasztásához a <Home>, <End>, <PgUp>, <PgDn>, valamint a kurzormozgató billentyűket használhatjuk. További billentyűk:

- <Enter> A kiválasztott könyvtárba lép.
 <M> A kiválasztott könyvtárban egy alkönyvtárat készít.
 <R> A kiválasztott könyvtárat törli, ha a törlés feltételei adottak.
 <O> Az eredeti könyvtárat választja ki.
 <Esc> Vissza a DOS-hoz.

1.14. QU (Quick Unerase)

A DOS del-lel vagy erase-zel törölt file-okat menthetünk meg. Ez általában akkor sikerülhet, ha a törlés óta nem került új file az adott könyvtárba. (Ha DOS paranccsal töröltünk egy file-t, akkor a file-bejegyzésben csak a file-név első karaktere változik meg "σ"-ra (E5h, 229). A többi file-bejegyzés megmarad.)

QU [file-spec.] [/A]

Ha nem adtunk meg file-specifikációt, akkor az aktuális könyvtár törölt file-jait (ha vannak) veszi alapul. File-specifikáció helyett könyvtárnevet is megadhatunk. "/A" paraméter esetén a file-név első karakterét automatikusan "A"-nak feltételezi. Egyébként nekünk kell megadni ez első karaktert.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paraméterekről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

1.15. SA (Screen Attributes)

A képernyő színezésére szolgál. A program csak akkor működik, ha a rendszert az ANSI.SYS driver-rel töltöttük. (Ha a CONFIG.SYS file-ban van "DEVICE = ANSI.SYS".) A paramétereik hosszúak, sokat kell gépelni, ezért ajánlott az AUTOEXEC.BAT file-ba tenni. Ha hibás paraméterrel vagy anélkül indítjuk, akkor a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk rövid tájékoztatást.

Színes képernyő számára

SA [fényerő] [előtérszín] [ON háttérszín] [/N]

Fényerő:

"bright" nagyobb fényerő
 "bold" nagyobb fényerő (vastag betűk)
 "blinking" villogás

Egyszerre több is megadható.

Előtér és háttérzínek:

"black" fekete
 "red" vörös
 "yellow" sárga
 "green" zöld
 "blue" kék
 "magenta" lila
 "cyan" türkiz
 "white" fehér

Alapértelmezés a "white on black". (Nem összetévesztendő a Black & White -tal.)

/N Nem színezi a keretet. (Nincs minden képernyőn külön keret.)

Monochrome képernyő számára

SA választék [/N]

Választék:

"normal" fekete háttéren fehér
 "reverse" az előző fordítottja
 "underline" fekete háttéren fehér aláhúzott

Megjegyzések

Általában színes monitoron is használható a "Normal" és "Reverse". Az "Underline" hatása fekete háttéren kék. Monochrome képernyőn minden színbeállítást "Normal"-ként fogad, a fényerőparaméterek viszont működnek. (Pl. a program nem fogadja el egyszerre a "bright" és "normal" paramétereket, a "bright"-ot lenyeli, de az SA normal után az SA bright megy.)

1.16. SD (Speed Disk)

File kijelölése a winchester-en 2 cluster-enként (2048 byte), floppy-n 1 cluster-enként történik. A file törlések és file kijelölések, másolások miatt egy lemezen a file-ok egy része nincs 'egészben', nem egymás utáni cluster-ekben foglalnak helyett. Ennek hatása, hogy a file elérési idő nő és több a fejmozgás, ami winchesteren sokszor hallható is. Ez a program a file-töredékeket megszünteti, átrendezve a file-okat a lemezen. Az SD futása közben NE töltsük újra a rendszert! Floppy-t is átrendezhetünk.

Van egy `/help` paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

SD [választék] /REPORT [/S] [/T] [/P]

Választék lehet egy meghajtó, egy könyvtárnév vagy egy file-név. Felmérés készül a töredékmentesség (unfragmentation) mértékéről %-ban kifejezve, file-okra lebontva (könyvtár esetén) és összesítve.

- /S Az alkönyvtárakat is vizsgálja.
- /T Csak összesített felmérés készül.
- /P Lapozható képernyő.

SD [meghajtó:]

Átrendezi a megadott meghajtót. Az átrendezést nyomon követhetjük a képernyőn. <Esc> billentyűvel megszakíthatjuk az átrendezést. Ha a winchester-ünkön több DOS partíció van, akkor is használhatjuk az SD-t.

1.17. SI (System Information)

A rendszerünkről és gépünkről kapunk információkat:

SI-Sys. Info., Advanced Edition, (C) Copr 1987, Peter Norton

Computer Name: IBM/PC-AT
Operating System: DOS 3.20
Built-in BIOS dated: Tuesday, April 14, 1987
Main Processor: Intel 80286 Serial Ports: 1
Co-Processor: Intel 80287 Parallel Ports: 1
Video Display Adapter: Color/Graphics
Current Video Mode: Text, 80 x 25 Color
Available Disk Drives: 5, A: - E:

DOS reports 640 K-bytes of memory:

130 K-bytes used by DOS and resident programs

510 K-bytes available for application programs

A search for active memory finds:

640 K-bytes main memory (at hex 00000-0A000)

32 K-bytes display memory (at hex 0B800-0C000)

16 K-bytes extra memory (at hex 0D000-0D400)

384 K-bytes extended memory (at hex 10000-16000)

ROM-BIOS Extensions are found at hex paragraphs: C000

Computing Index (CI), relative to IBM/XT: 11.7

Disk Index (DI), relative to IBM/XT: 2.6

Performance Index (PI), relative to IBM/XT: 8.6

SI [meghajtó:] [paraméterek]

A meghajtó nem lehet 'floppy'.

Paraméterek:

/N Memóriateszt nélküli futás.

/LOG Megfelelő kiírási forma, ha a kiírást átirányítjuk
a nyomtatóra vagy file-ba.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használ-
latáról (szintaxisáról) és a paraméterekről kapunk egy rövid
'emlékeztetőt'.

1.18. TM (Time Mark)

Időmérő program. Négy önálló stopper áll rendelkezésünkre.

TM [START] [STOP] [megjegyzések] [paraméterek]

"START" Indítja vagy újraindítja a megadott stoppert.

"STOP" Lekérdezzük a megadott stoppert. Az eltelt időt a képernyő jobb oldalára írja, hacsak másként nem rendelkezünk. Nem törli és nem állítja meg az órát, ezt csak a stopper újraindításával érhetjük el.

Megjegyzések:

Szöveg, amit megjegyzésként fűzhetünk az időhöz. Nem kell idézőjelek közé tenni. Ne legyen benne elválasztó karakter (szóköz, vessző, stb).

Paraméterek:

- /Cn Az n-dik stopper (n = 1,2,3 vagy 4).
- /L A képernyő bal felére ír.
- /N Az aktuális időt és dátumot nem írja ki.
- /LOG Megfelelő kiírási forma, ha a kiírást átírányítjuk nyomtatóra vagy egy file-ba.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

1.19. TS (Text Search)

Egy megadott karaktersorozat (string-et) keres file-okban, törölt vagy nem használt lemezterületen, az egész lemezen.

Ha file-okban keresünk

TS [file-spec.] [string] [paraméterek]

Ha a string-ben szóköz is szerepel, akkor tegyük a string-et idézőjelek közé (" vagy ').

Paraméterek:

- /S Alkönyvtárakban is keres.
- /T Rövidített kiírási forma. (Talált vagy nem talált.)
- /A Automatikus keresés. Az összes talált részt kiírja.
- /WS Nem keres 127 feletti karaktereket.
- /EBCDIC A megadott file-ok ilyen kódúak.
- /LOG A kiírási formátumot változtatja (ha szükséges). Akkor használjuk, ha a képernyőt (stdout) átírnánk nyomtatóra vagy file-ba.
- /N Nem 100% IBM kompatibilis gépen kell megadni. (Más-képp ír a képernyőre.)

Ha lemezen keresünk

TS [string] [paraméterek]

Paraméterek:

- /D Az egész lemezen keres.
- /E Törölt file-okban, nem használt területeken keres.
- /Cn A keresést az n-dik adat-cluster-en kezdi. (A rendszerterületen nem keres.)

Itt is használhatjuk a /A, /WS, /EBCDIC, /LOG és /N paramétereket.

1.20. UD (Unremove Directory)

DOS paranccsal törölt file-okat a QU vagy NU programokkal is 'visszahozhatunk' (Itt most csak Norton-nak csinálunk

reklámot.) Ha az egész könyvtárat is kitöröltük (NCD rd vagy DOS rd), akkor először a könyvtárat kell 'visszahozni'. Erre szolgál az UD program. Törölt könyvtárat visszahozni, általában csak akkor lehet, ha ezt a törölt könyvtárat tartalmazó könyvtárban új file-ok nem kerültek.

UD [könyvtárnév]

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

1.21. VL (Volume Label)

Adott lemezen címkét töröl, cserél vagy készít. Tulajdonképpen a DOS LABEL helyett használható. Ez utóbbi számos karaktert nem fogad el a címkében (* " : ; [] < > stb.), amit csak bevitel után jelez. A VL-nél, ha paraméterek nélkül indítjuk, csak 'elfogadható' karaktereket lehet begépelni. Néhány olyan karaktert is elfogad, amit a DOS LABEL program nem. (Elfogadja pl. a * " ' 26h stb. karaktereket.)

VL [meghajtó:] [címke]

A címke 11 karaktert tartalmazhat. Ha paraméterként megadjuk és szóközt is szeretnénk használni, akkor tegyük idézőjelek közé ("").

1.22. WIPEFILE

Bizonyos esetekben lehetőség van törölt file-ok megmentésére (lásd NU vagy QU). Ha olyan (titkos) adatokkal rendelkezünk, amelyekre már nincs szükségünk, de célszerű őket örökre elásni, akkor a DOS del vagy erase helyett használjuk ezt a programot. Byte-onként felülírja a megadott file-okat és a könyvtárbejegyzésükből is töröl minden fontos információt. Ha már törölt file-okat akarunk eltüntetni, akkor a

WIPEDISK programot használjuk vagy 'hozzuk vissza' a file-okat, ha még lehet. Ha nem lehet, akkor már nagy valószínűséggel biztonságban vannak.

WIPEFILE file-spec. [paraméterek]

Paraméterek:

- /Vn Az n ASCII kódú karaktert használ a felülírásnál.
Alapérték a nulla. Az n decimális szám.
- /G A program dönti el, hogy mi a felülíró karakter.
- /Rn N-szer ismétli a felülírást.
- /S Alkönyvtárakban is töröl, felülír.
- /P Minden egyes file felülírását jóvá kell hagyni.
- /N Nem ír felül, csak töröl.
- /LOG A kiírási formátumot változtatja, nyomtatóra vagy
file-ba való átíráshoz.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

1.23. WIPEDISK

Egy magadott lemezen a törölt file-okat és nem használt lemezterületet felülírja. Nem használt, titkos információkat lehet örökre eltüntetni. A teljes lemezt is felülírhatjuk. Hasonló feladatot lát el, mint a WIPEFILE program, csak evvel külön file-okat nem tudunk kezelni.

WIPEDISK meghajtó: [paraméterek]

Paraméterek:

- /Vn Az n ASCII kóddal ír felül. Alapérték a nulla.
- /G A program dönti el, hogy mi legyen a felülíró karakter.

- /Rn N-szer ismétli a felülírást.
- /E Az adott meghajtón a törölt file-okat és a nem használt lemezterületet írja felül.
- /LOG A kiírást változtatja. File-ba vagy nyomtatóra történő átírányítás esetén adjuk meg.

Van egy /help paramétere is, amellyel a program használatáról (szintaxisáról) és a paramétereikről kapunk egy rövid 'emlékeztetőt'.

2.1. Bevezetés

Ez egy komplex program. Lemezterületeket, (a rendszerterületet is), file-okat, szektorokat, cluster-eket nézhetünk meg, írhatunk át, elveszett adatokat tudunk megmenteni. Szektorokat, cluster-eket másolhatunk akár file-okba vagy abszolút fizikai területre, tetszőleges meghajtóra. Kereshetünk egy megadott szöveget file-okban vagy a törölt, nem használt lemezterületen. Információt kérhetünk a lemezünk (winchester, floppy) fizikai felépítéséről. On-line help-el rendelkezik a program, amelyet az <F1> billentyűvel hívhatunk be. (Az <Enter>-en kívül másik fontosabb billentyű az <Esc>, amellyel kilépünk az almenüből, menüből vagy a programból.)

Az NU-t kétféleképpen indíthatjuk, file-névvel vagy anélkül:

NU [file-név] [paraméterek]

Ahol a file-név a vizsgálni kívánt file, amely menün belül is kiválasztható. A leglényegesebb paraméter a "/M". Gyakorlatilag kétféleképpen érdemes az NU-t indítani: NU és NU /M.

Paraméterek:

/M 'Szektoros' vizsgálat. File-okat nem tudunk kijelölni a file-név megadásával.

/D0 Aktuális képernyő driver, 100% IBM kompatibilis géphez.

/D1 Képernyő driver BIOS kompatibilis géphez.

/D2 Adjuk meg, ha van ANSI.SYS driver-ünk (rendszer-töltés előtt tegyük a CONFIG.SYS file-ba egy device = ansi.sys sort), de gépünk nem IBM kompatibilis.

/BW Monochrome képernyőnk és CGA kártyánk van.

- /TV Megjelenítés "TopView", "Windows" és egyéb környezetek számára.
- /P Csak nyomtatható karaktereket ír.
- /Bn A háttérszín beállítása. "n" 0 és 15 közötti érték.
- /Fn Előtérszín beállítása. "n" 0 és 15 közötti érték.

FEKETE	0 vagy 8	VÖRÖS	4 vagy 12
KÉK	1 vagy 9	LILA	5 vagy 13
ZÖLD	2 vagy 10	SÁRGA	6 vagy 14
TÜRKIZ	3 vagy 11	FEHÉR	7 vagy 15

A nyolccal növelt értékek háttérszín esetén a villogást, előtérszín esetén a nagyobb fényerőt jelentik.

Az NU színeit az indítás után is bármikor, meg lehet változtatni:

- Alt_F1 Színes és fekete-fehér közti váltás.
- Alt_F3 Az előtérszínt lehet beállítani.
- Alt_F4 Az háttérszínt lehet beállítani.

A fenti paraméterek a képernyő kiírás számára szükségesek.

- /EBCDIC A kódokat ilyennek értelmezi.
- /EXT Kiterjesztett (127 feletti) karaktereket is írja ki.

Ha file-névvel indítjuk az NU-t, akkor egyből az "Explore Disk" menü "Edit" almenüjében vagyunk. Ha az NU-t file-név megadása nélkül indítjuk, akkor a főmenübe jutunk:

The Norton Utilities Adv. Ed. (C) Copr 1987, P. Norton

11:31 am, Thursday, December 15, 1988

Main menu

Explore disk

UnErase

Disk information

Quit the Norton Utilities

View, edit, search, or copy selected item

Item type	Drive	Directory name	File name
Directory	C:	\NORT	Dir area

A menük és funkciók közötti manőverezést vagy a kurzorvezérlőkkel (<Home>, <End>, <PgUp>, <PgDn> és nyílak), vagy a kiemelt kezdőbetűkkel történik. Az 1. menü (E) a lemezfeltárás, a 2. (U) a törölt részek megmentése, míg a 3. menü (D) a lemezinformációk. <Q>-ra kilépünk a DOS-ba. Az almenük (vagy menük) alatti részben a kiválasztott almenü (vagy menü) rövid magyarázata látható.

2.2. Menü 1. (Explore Disk)

A következő almenüket tartalmazza:

Choose item	Adat kiválasztás.
Information item	Információ az adatról.
Edit/display item	Adat kiírás, editálás.
Search item/disk for data	Adat keresés.
Write item to disk	Adat írása a lemezre.
Return to main menu	Vissza a főmenübe.

Choose item

Change drive	Meghajtót tudunk kiválasztani.
change Directory	Könyvtárat lehet kiválasztani.
File	A kiválasztott vagy aktuális könyvtárban file kiválasztása. Van egy gyorskereső ("Speed Search"), amely segítségével, karakterek megadásával keresi meg a file-t. Egyébként a szokásos billentyűket használjuk.
cLuster	Cluster(tartomány) kiválasztása. Így csak adatterületet jelölünk ki. Ha rendszerterületet akarunk kiválasztani, akkor a "Sector" vagy "Absolute sector" almenüket használjuk.
Sector	Szektor(tartomány) kiválasztása.
Absolute sector	Ki kell jelölni a meghajtót, majd az azon levő oldalt (side), cilindert, szektort és szektorok számát.
Return to Explore disk	Vissza a külső menübe.

Information item

A "Choose item" almenüvel kijelölt adatról információ kérés. Ha file-t jelöltünk ki, akkor az összes file-ra vonatkozó információon kívül egy lemeztérképen a file helyét is látjuk. Jobbra és balra nyilakkal a könyvtár többi file-jairól is lekérhetjük az információkat. Ha szektortartományt jelöltünk ki, akkor az első és utolsó szektorról kapunk tájékoztatást.

Edit/display item

A "Choose item" almenüvel kijelölt adatot láthatjuk a képernyőn. Ha szektor(oka)t vagy nem 'szöveges' file-t jelöltünk ki, akkor a képernyő bal oldalán a 'hexa' kódok, jobb oldalán a karakterek láthatók. A két rész között a <Tab> billentyűvel mozoghatunk. Ha átírunk valamit, azt az <Enter>-el nyugtázzuk. A felülírás csak a memóriában történik, ezért a

következő lehetőségek közül kell választanunk:

<i>Write the changed data</i>	Felülírás a lemezen.
<i>Review the changed data</i>	Vissza az átíráshoz.
<i>Discard the changes</i>	Elvetjük a felülírást.

Ebben az almenüben a képernyő alján egy státuszsor látható, amely az "F" funkciósbillentyűkhöz rendelt utasításokról tájékoztat:

1 <i>Help</i>	On-line help.
2 <i>Hex</i>	Hexadecimális ábrázolás (is).
3 <i>Text</i>	Szöveges ábrázolás.
4 <i>Dir</i>	Könyvtár editor. Meg kell keresni a könyvtárbejegyzéseket a lemezen. Lásd az A. függelékét.
5 <i>FAT</i>	FAT editor. (Előzőleg a FAT-táblát kell megkeresni a lemezen. Lásd az A. függelékét.)
6 <i>Partn</i>	Partíció editor. Előzőleg ezt kell kilelőlni. ("Abs. Sector" 0. oldal, 0. cil., 1. szektor).
9 <i>Undo</i>	Pozicionálásra szolgál.
0 <i>QuitNU</i>	Kilépés a DOS-ba.

Search item

<i>Where to search</i>	A keresés helyét kell megadni:
<i>All of DOS disk</i>	Az egész lemezen keres.
<i>Data area</i>	Az adatterületen keres.
<i>Erased file space</i>	Törölt file-ok helyen keres.
<i>Selected item:...</i>	Az előzőleg kiválasztott részen ("Choose item") keres.
<i>Return to Search...</i>	Vissza a "Search..."-höz.

Text to search for A keresni kívánt karaktersorozatot kell megadni. A hexa és karakteres megadások között a <Tab>

billentyűvel válthatunk. Ha megadtuk, akkor a "Start search"-el indíthatjuk a keresést. Ha talált, akkor két lehetőségünk van: "Display found text" vagy "Continue search". Ha az előbbit választjuk, akkor átkerülünk az "Edit item"-be, ahol átírhatjuk a kívánt részt, majd visszakerülünk a kereső részbe. Az utóbbival (Continue) folytathatjuk a keresést, amelyet egy tetszőleges billentyűvel tudunk, nem véglegesen, leállítani.

Write item to disk

A "Choose item"-mel kiválasztott adatot (akár file, akár szektor, cluster, abszolút szektor) tudunk másolni egy megadott meghajtóra:

<i>File mode</i>	A kijelölt adat file-ként kerül az output helyre. A file-nevet kell megadnunk.
<i>Cluster mode</i>	A kezdő cluster sorszámát kell megadnunk, ahová a kiválasztott adat kerül.
<i>Sector mode</i>	A kezdő szektor sorszámát kell megadnunk, ahová a kiválasztott adat kerül.
<i>Absolute sector mode</i>	A lemezen az oldalszámot, cylinder-számot és a kezdő szektor sorszámát kell megadnunk.

Ha nem 'file-os' módban írunk a lemezre, akkor nekünk kell vigyázni, nehogy felülírjunk valamit, mivel annyi szektor vagy cluster kerül az output helyre, amennyit a kiválasztott adatrész tartalmaz.

2.3. Menü 2. (UnErase)

A következő almenüket tartalmazza:

<i>Change drive or directory</i>	Új meghajtót és könyvtárat jelölhetünk ki:
----------------------------------	--

<i>Change drive</i>	Meghajtó kiválasztása.
<i>change Directory</i>	Könyvtár kiválasztása.
<i>Return to ...</i>	Vissza az "UnErase" almenübe.

Select erased file
(*unerase menu*)

A "Create file" és (ha vannak) törölt file-ok listáját láthatjuk a képernyőn "? és a file-név többi karaktere" formában. Van itt is egy gyorskereső (Speed Search), amely minden leütött karakter után a talált file-névre ugrik. Egyébként a kiválasztáshoz a szokásos billentyűket használhatjuk (<End>, <Home>, <Pg Up>, <Pg Dn> és kurzormozgató billentyűk + az <Enter>). Ha "Create file"-t választjuk, akkor egy file-nevet kell megadnunk, amelyet a program a töröltek listájához illeszt. Egy törölt file kijelölése és <Enter> után, a file-ról információkat kapunk, valamint a file-név első karakterét kell megadnunk. Ezután az "UnErase" menüben (a 4. ábra) a következő lehetőségek előtt állunk:

A zárójelben levő részeket pillanatnyilag nem lehet kiválasztani. Ezek kiválaszthatósága a procedura általunk választott menetétől függ.

Add new clusters Cluster-eket rendelünk a file-hoz.

All clusters automatically

A cluster-eket a program keresi a file-hoz (a régi könyvtárbejegyzés alapján).

Next probable cluster

A program keres 'valószínű' clustert a lemezen.

Cluster number Mi adhatunk meg egy cluster intervallumot, amelyet a program elfogad vagy sem.

Sector number Mi adhatunk meg egy szektor intervallumot, amelyet a program elfogad vagy sem.

by searching for Data

Megadhatunk egy karaktersorozatot, amelyet keres és a talált

részeket csatoljuk a file-hoz.
 (A keresés menetét lásd az
 "Explore disk" menü "Search..."
 almenüjében.)

Menu 2.3			
Find erased file's data			
Clusters needed: 9		Clusters found: 0	
		Tab →	
Add new clusters		All clusters automat.	
(examine/edit selected cluster)		Next probable cluster	
(move selected cluster)		Cluster number	
(remove selected cluster)		Sector number	
(display/edit found clusters)		by searching for Data	
Visual map of found clusters			
(save erased file)			
Leave UnErase			
Select clusters to add to this file			
Clusters added to file			
Item type	Drive	Directory name	File name
Erased file	C:	\NORT	norton.doc

4. ábra

Ha az előző öt lehetőség közül bármelyikkel is éltünk és találtunk cluster-eket, akkor ezeket megnézhetjük, átírhatjuk, a file-hoz csatolhatjuk vagy elvethetünk:

Display/edit cluster(s)

Megnézhetjük, átírhatjuk az adott cluster-eket. (A menetet lásd az "Explore disk" menü "Search..." almenüjénél.)

Add cluster(s) to file

A kijelölt adatokat a file-hoz csatoljuk. Ekkor a képernyőn a "Clusters add to file" sorban a kijelölt cluster-ek sorszáma látható.

Skip cluster(s)

Átúgorjuk az adott cluster-(eke)t, nem csatoljuk a file-hoz.

*Examine/edit selected cluster**Display/edit found clusters*

Az adott cluster-eket megnézhetjük, átírhatjuk. (Lásd az "Explore disk" menü "Search..." almenüjét.)

Move selected cluster

A "Clusters added to file" sorban a file-hoz csatolt cluster-ek láthatók. Ezek sorrendjét tudjuk megváltoztatni. (Kurzormozgató billentyűk, majd az <Enter>, ha rendben vagy <Esc>, ha nem.)

Remove selected cluster

A file-hoz ideiglenesen csatolt cluster-ek közül a kijelöltet töröljük.

Visual map of found clusters

Információt kapunk cluster-ekről és ha lehetséges egy térképen ábrázolja helyüket a lemezen.

Saved erased file

A cluster-eket a file-hoz csatolja és a könyvtárbejegyzést is elvégzi.

Leave UnErase

Elhagyjuk az "UnErase" menüt.

Return to main menu

Vissza a főmenübe.

2.4. Menü 3. (Disk information)

Az 1. menü ("Explore disk") "Choose item" almenüjének segítségével kiválasztott meghajtóról kapunk információkat. Három almenüt tartalmaz:

Map disk usage

Egy térképen láthatjuk a szabad és foglalt területeket, valamint információkat kapunk a lemez telítettségéről.

Technical information

Információk a meghajtóról. Lásd az 5. ábrát.

Return to main menu

Visszatérés a főmenühöz.

Menu 3.2

Technical information

Drive C:

Basic storage capacity:

32 million characters (megabytes)

27% of disk space is free

Logical dimensions:

Sectors are made up of 512 bytes

Tracks are made up of 17 sectors per disk side

There are 8 disk sides

The disk space is made up of 481 cylinders

Space for files is allocated in clusters of 4 sectors

There are 16,309 clusters

Each cluster is 2,048 bytes

The disk's root directory can hold 512 files

Press any key to continue...

5. ábra

NORTON INTEGRATOR

Ez a program a Norton programok (1. és 2. fejezet) használatát teszi kényelmessé és gyorsá. A Norton programok számára egy koordináló (integráló) 'központ'. Itt választhatjuk ki és indíthatjuk valamelyik programot és annak futása után ide kerül vissza a vezérlés. Nem fontos, hogy az összes programunk meglegyen. A régi verziójú programok is használhatók az INTEGRATOR-ból. Régebbi programokat át kell nevezni (DOS ren) olyan nevére, mint amilyen az INTEGRATOR-ban szerepel. Ugyanakkor az INTEGRATOR-t fel lehet használni saját célra. Több programból álló rendszer számára lehet egy indítóbázis. Ha az INTEGRATOR más könyvtárban van, mint a programok, akkor legyen a programokhoz 'path'. On-line help-el rendelkezik, amely az <F1> billentyűvel hívható be.

NI [paraméterek]

Paraméterek:

- /D0 Aktuális képernyő driver, 100% IBM kompatibilis géphez.
- /D1 Képernyő driver BIOS kompatibilis géphez.
- /D2 Adjuk meg, ha van ANSI.SYS driver-ünk, de gépünk nem IBM kompatibilis.
- /BW Monochrome képernyőnk és CGA kártyánk van.
- /TV Megjelenítés "TopView", "Windows" és egyéb környezetek számára.
- /Bn A háttérszín beállítása. "n" 0 és 15 közötti érték.
- /Fn Előtérszín beállítása. "n" 0 és 15 közötti érték.

FEKETE	0 vagy 8	VÖRÖS	4 vagy 12
KÉK	1 vagy 9	LILA	5 vagy 13
ZÖLD	2 vagy 10	SÁRGA	6 vagy 14
TÜRKIZ	3 vagy 11	FEHÉR	7 vagy 15

A nyolccal növelt értékek háttérszín esetén a villogást, előtér szín esetén a nagyobb fényerőt jelentik.

A fenti paraméterek a képernyő kiírás számára szükségesek.

Az NI indítása után képernyőnk:

The Norton Integrator	
ASK	
BEEP	ASK "prompt", [key-list]
DS Directory Sort	Create interactive batch ...
DT Disk Test	
FA File Attributes	When ASK is run, it displ...
FF File Find	awaits a response. Respon...
FI File Info	keys in key-list, and ASK...
FR Format Recover	the batch file, passing t...
FS File Size	ERRORLEVEL code: the 1st ...
LD List Directories	2nd as level 2, and so on...
LP Line Print	in descending order of ER...
NCD Norton CD	the highest level first, ...
NU Norton Utility	etc., so that ERRORLEVEL ...
QU Quick UnErase	
SA Screen Attributes	Example batch file
SD Speed Disk	Ask "Press "Y" for Yes", ny
SI System Information	f errorlevel 2 goto run
TM Time Mark	If errorlevel 1 goto quit
TS Text Search	:run
UD UnRemove Directory	echo You pressed "Y".
more...	:quit
ASK	
	Press F1 for Help

6. ábra

Az alsó kiemelt sor a parancssor. Ide gépelhetjük be a program paramétereit, amit <Enter>-rel küldünk el. Paraméterek megadása után is választhatunk másik programot, a bevitt paraméterek megmaradnak. A paraméterek írásakor a következő

billentyűket használhatjuk:

^<S> vagy <←>	Egy karaktert balra.
^<D> vagy <→>	Egy karaktert jobbra.
^<A> vagy ^<←>	Egy szót balra.
^<F> vagy ^<→>	Egy szót jobbra.
^<G> vagy 	A kurzor 'alatti' karakter törlése.
^<H> vagy <BS>	A kurzor előtti karakter törlése.
^<W> vagy ^<BS>	A kurzor előtti (baloldali) szó törlése.
^<T>	A kurzortól jobbra levő szó törlése.
^<K>	Törlés a kurzortól a sor végéig.
^<Y>	Az egész parancssor törlése.
^<Home>	A parancs elejére.
^<End>	A parancs végére.

Az elküldött parancsokat tárolja. Ebben a tárban is lehet lépegetni, az egyes parancsokat visszahozni:

^<E>	Előző parancs.
^<X>	A következő parancs.
<Ins>	Az 'Insert' billentyű szerepe itt eltér a szokásostól (beszúrás). Alapértelmezett a karakterbeszúrásos írásmód. Az <Ins> leütése utáni első karakter lesz a programparaméterek első karaktere. Az eddig begépelte rész elvész és újra él az 'insert' mód.

Egy program kiválasztásához a következő billentyűket használhatjuk:

<Home>	Az első programot választjuk ki.
<End>	Az utolsó programot választjuk ki.
<PgUp>	Lapozás egy képernyőnyit előre.
<PgDn>	Lapozás egy képernyőnyit vissza.

valamint a le és fel kurzormozgató billentyűk.

A kijelölést segíti egy gyorskereső ("Speed Search") funkció, amelyet a <Tab> vagy az <F4> billentyűvel indítunk. Már az első begépelte karakter után a megfelelő nevű programot választja ki. A <Space> (szóköz) billentyűvel zárjuk le a keresést.

4.1. Bevezetés

Az editor (NE) 1.3C-s verzióját ismertetjük.

Mindig az általunk használt editor a legjobb és a leg-szebb. Ez így van rendjén. Azonkívül ki veszi a fáradságot, hogy egy új editort 'megtanuljon', ha már egy a kisujjában van. A NORTON EDITOR kivétel lehet. Ez egy közepes kategóriájú editor, de nagyon egyszerű megtanulni és számos figyelem-re méltó dolgot tud. Tárfoglalása kb. 45Kb. Lehetőség van bármikor kilépni a DOS-ba, majd vissza. Kétirányú (előre és hátra a file-ban) keresőfunkciója van. Kurzormozgatásokhoz és törlésekhez a megszokott, más editorok által is használt, billentyűket használja. Tetszőleges méretű file-okat editálhatunk, azáltal, hogy a file egy részét elmentjük, majd a kint maradó részt betöltjük. De erre se nagyon lesz szükség, mivel a beolvasandó file-nak csak a szabad teljes memória szab határt. Van egy (általunk) úgynevezett státuszképernyő, amely információkat tartalmaz a fontosabb dolgokról, s amely bármikor az <F2> billentyűvel hívható:

Input file:

Output file:

Sorhossz karakterben: <F5><L>

Tab megjelenítés szóközzel: <F5><T>

Bal margó nyomtatáshoz: <F7><M>

Nyomtatáshoz sorok száma (oldalanként): <F7><S>

Karakterek száma a pufferben:

Input file be nem olvasott része (byte):

Szabad hely a pufferben (byte):

Szabad hely a meghajtón (byte):

7. ábra

Közvetlenül az editorból lehet akár csak kijelölt részeket nyomtatni. Szöveg szerkesztésénél használhatunk 'szövegtördelést'. Ez akkor is szép dolog, ha sorkiigazítást nem végez, mint egy igazi szövegszerkesztő. Nullától eltekintve tetszőleges ASCII kódot be lehet vinni. Nagyon korrektül (általunk szabályozható módon) megoldott a tabulátor karakter 'kérdése' (lásd F5_& részben). Több képernyőnyi on-line help-el rendelkezik (<F1> billentyű). A NORTON EDITOR indítása:

```
NE [+n] [input file-név [output file-név]] [opció]
```

Az opció /DA, /DB vagy /DC lehet. Képernyő kirási módok. A +n paraméterrel megadhatjuk, hogy a file betöltése után a kurzor hányadik sorra kerüljön. Ha file-név nélkül indítottuk az NE-t, akkor képernyőnk:

Enter file name:

<p style="text-align: center;">Norton Editor A Programmer's Full-Screen Editor Version 1.3C (C) Copyright 1988, S. Reifel & Co</p>

A file-név megadása után indulhat az editálás. A képernyő alján levő 'státuszsor' információkat tartalmaz a kurzor helyéről (sor és oszlopszám), a bekapcsolt funkciókról (pl. szövegtördelés, írásmód, bekezdés szedés), középen az input file nevével.

4.2. Funkciók, parancsok

A NORTON EDITOR parancsait a *Help* funkció szerint csoportosítottuk. A következő rész lényegében a *Help* funkció részletesebb leírása, magyarázata. A *Help* az <F1>-el hívható, a lapozás szintén az <F1>-el történik. Számos parancsra, végrehajtás előtt rákérdez. <Y> az igenlő, <N> a nemleges választ jelenti. A parancsok egy jó részét az "F" funkcióbillentyű segítségével indítjuk. Ilyenkor a státuszsorban megjelennek azok a kezdőbetűk, amelyekkel az egyes utasításokat kiválthatjuk.

4.2.1. Kurzormozgatók

A kurzormozgató billentyűk mellett még használhatjuk:

^<←> és ^<→>	Úgrás a baloldali, illetve a jobboldali szóra. Itt szóhatároló jelek a szóközön kívül a ' " ; : \ () stb.
<Home> és <End>	Úgrás a sor elejére, ill. végére.
<PgUp> és <PgDn>	Lapozás képernyőnként előre, ill. vissza.
^<Home>, ^<PgUp>	A file elejére.
^<End>, ^<PgDn>	A file végére.

4.2.2. Törlési parancsok

<BS>	Baloldali karakter törlése.
	A kurzor alatti karakter törlése.
<Alt><W>	Jobboldali szó törlése.
^<W>	Baloldali szó törlése.
<Alt><L>	Törlés a kurzortól a sor végéig.
^<L>	Törlés a kurzortól a sor elejéig.
<Alt><K>	Az egész sor törlése.
^<U>	Visszaállítja a fenti billentyűkkel törölt adatokat, ha ez közvetlenül a törlés(ek) után történik.
<F4><D>	Kijelölt blokk törlése. Lásd még a 4.2.4. részt.

4.2.3. File parancsok (F3 &)

File felülírasnál, ha az NE indításakor nem adtunk meg output file-nevet, akkor a régi "file_név.kit" file-t elmenti "file_név.~ki" nevű file-ként.

<F3>\<E> (Exit-with-save)

Mentés kilépéssel az NE-ből.

<F3>\<S> (Save)

Mentés kilépés nélkül. Bármilyen mentés esetén, ha a file-ban volt tabulátor karakter (ASCII 09), akkor ezeket szóközzé alakíthatjuk <Y>-nal vagy sem az <N>-nel.

<F3>\<Q> (Quit)

Kilépés az NE-ből mentés nélkül.

<F3>\<N> (New)

Új file betöltése. A következő lehetőségek előtt állunk:

<N>-re nem kérünk új file-t.

<E>-re igen és a jelenlegi file-t menti, míg

<Q>-ra nem menti.

<F3>\<X> (eXchange)

Evvel a paranccsal tudunk egy második file-t beolvasni. Ekkor osztott képernyőnk lesz, file-onként 12-12 sorral, középen a státuszszorral. Ha már betöltöttünk két állományt, akkor az <F3><X> billentyűkkel közlekedünk a két rész között.

<F3>\<W> (Write)

Ezt a parancsot általában akkor használjuk, ha olyan nagy volt az input file-unk, hogy az egész nem fért be az editorba (memóriába).

A file-nak az elejétől a kurzorig terjedő részét menti el. Ebben a részben már nem editálhatunk, ezt újra betölteni nem lehet. Viszont felszabadul tárterület, így ha a file-nak van be nem töltött része, akkor azt betölthetjük az <F3><L> paranccsal. Ez az elmentett rész csak akkor marad meg, ha az editálás végén mentést készítünk, egyébként elvész. (Ha az <F3><C>-vel új output file-t nyitunk, akkor abból az <F3><W>-vel elmentett rész hiányozni fog.)

- <F3>\<L> (Load)
A file-be nem töltött részét tölti be, ha van hely a memóriában. (Az <F2> billentyű ad tájékoztatást, hogy a file-ból hány byte van betöltve és mekkora a beolvasatlan rész.)
- <F3>\<A> (Append)
Egy új file-t tudunk a meglévőhöz csatolni. File-nevet kell megadni.
- <F3>\<C> (Close)
Lezárja az output file-t és újat nyíthatunk.

4.2.4. Blokk parancsok (F4 &)

Az NE-ben blokkon két pont közötti (sor, oszlop) minden karaktert értünk. (Nem pedig két sor és két oszlop közé eső rész.)

- <F4>\<S> (Set-marker)
Ezeket a billentyűket kell használni mind a blokk elejének mind a végének a kijelölésére.
- <F4>\<R> (Remove-marker)
Törli a blokk kijelöléseket, ha a kurzor a blokk előtti részben van.
- <F4>\<D> (Delete-block)
Kijelölt blokk törlése.
- <F4>\<C> (Copy)
A kijelölt blokk másolása a kurzor helyére.
- <F4>\<W> Ha két file-unk van, akkor az egyik file-ban kijelölt blokkot tudjuk a másik file-ba másolni, miután ablakot váltottunk az <F3><X>-el.
- <F4>\<M> (Move)
A kijelölt blokk átmozgatása a kurzor helyére.
- <F4>\<L> Az egész sort kijelöli beleértve a "kocsivissza-soremelés"-t is.
- <F4>\<E> Az sornak a kurzor és sor vége közötti részét jelöli ki.
- <F4>\<F> (Find)
Kijelölt blokkot keres. A keresés a kurzor és a file vége között történik.

4.2.5. Képernyő parancsok (F5 &)

Ebben a részben szón két egymás utáni szóköz (space) közötti részt értünk.

- <F5>\<W> (Word-wrap)
 Szövegtördelés ki-be kapcsolása. Vagyis ha szóközt ütünk és a kurzor túlhaladt a beállított sorhosszon (<F5><L>), akkor az utolsó szót a következő sorba teszi. (Sor kiigazítást nem csinál, nem húzza ki a szavakat a utolsó oszlopig.) A státuszsorban a WW = off e funkció kikapcsolását, míg a WW = n a bekapcsolást jelzi. Az alapértelmezett sorhossz (az <F2>-vel lehet lekérdezni) a 65.
- <F5>\<L> (Line-length)
 A sorhossz beállítása a szövegtördeléshez.
- <F5>\<F> (Format-paragraph)
 A kurzor és a file vége közötti részt betördeli. (Lásd az <F5><W>-t is.)
- <F5>\<I> (Indent)
 A bekezdés-szedés ki-be kapcsolása. Ha be van kapcsolva (státuszsorban az Indent kiírás), akkor új sor nyitása esetén (<Enter>) a kurzor az előző sor első 'értékes' karaktere alá pozícionál.
- <F5>\<T> (Tab)
 Tabulátor pozíciók beállítása, illetve a file-ban található tab karaktereket (ASCII 09), az itt megadott számú szóközzel ábrázolja a képernyőn. Pontosabban, ha az itt megadott érték az n (alapé. a 8), akkor a tabulátor pozíciók az n+1, 2n+1, 3n+1, stb. és ilyenkor minden tab karakter helyett n-1 szóköz kerül a képernyőre. Mentésnél van lehetőség a tab karakterek szóközzé alakítására, ha <Y>-t adunk. <N>-re megmaradnak a file-ban a tab karakterek. Tabulátorral kapcsolatban lásd még az <F5><K> funkciót. Az <F5><T>-vel beállított értéket az <F2>-vel lehet lekérdezni.
- <F5>\<K> (Key)
 Evvel a funkcióval lehet a <Tab> és <Ins> billentyűk 'hatását' beállítani. A <Tab> billentyű ismé-

telt lenyomásával három lehetőség közül választhatunk:

"*CURSOR positioned at next tab stop*"

Ez a beállítás azt eredményezi, hogy a <Tab>-ra a kurzor a következő tabulátor pozícióra ugrik.

"*TAB character inserted*"

A <Tab> billentyű tab karaktert tesz a file-ba.

"*SPACE character inserted*"

A <Tab> billentyűre szóköz karakterek kerülnek a file-ba. A szóközök számát az <F5><T>-vel lehet beállítani.

Az <Ins> billentyűnek két beállítása van:

"*TOGGLES between insert and replace modes*"

Ez az <Ins> billentyű szokásos funkciója. Váltás a beszúrásos (insert) és felülírási (replace) gépeles között.

"*INSERT mode*"

Csak beszúrásos írásmód. Ha beállításkor a felülírási módban voltunk (státuszszorban: *Replace*), akkor ez meg is marad mindaddig, amíg az <Ins>-t le nem nyomjunk.

<F5>\<C>

(Cursor)

E billentyűk ismételt leütésével 3, monochrome képernyő esetén 4, kurzortípus közül választhatunk.

<F5>\<D>

(Display)

A képernyő színbeállítása. 8 féle beállítás közül választhatunk.

<F5>\<S>

(Save-setup)

Az editor pillanatnyi beállítását menti el (képernyő, kurzor, tab, sorhossz, szövegtördelés, stb.). File-nevet kell megadni. Ha ezt a konfigurációt akarjuk, akkor ezt a file-t kell az NE helyett használni. Így több paraméterezéshez több 'editort' készíthetünk. (Filehossz 32Kb.)

4.2.6. Nyomtató parancsok (F7 &)

- <F7>\<P> (Print-all)
Az egész puffer tartalmát (file-t) kinyomtatja.
- <F7>\ (Block-print)
Kijelölt blokk nyomtatása.
- <F7>\<E> (Eject-page)
Lapdobás a nyomtatón.
- <F7>\<S> (Set-lines-per-page)
Laphossz beállítása a nyomtatáshoz. Az egy oldalra kerülő sorok számát kell megadni. Alapérték a 62.
- <F7>\<M> (Margin)
Baloldali margó beállítása. Alapérték a 0. Laphossz és margó értékét az <F2>-vel lehet lekérdezni.

4.2.7. Kereső parancsok

Karaktorsorozatot (string-et) kell megadni. Speciális karaktereket a ^<P> billentyűk segítségével vihetünk be. Újsor karakter a ^<Enter>. A karaktorsorozatot inkább <Esc>-pel zárjuk le, mint <Enter>-rel.

- <Alt><F> Keresi a string-et a kurzor és a file vége között.
- ^<F> Keresi a string-et a kurzor és a file eleje között.
- <Alt><C> A legutoljára megadott string keresését folytatja. A keresést a kurzor és a file vége között végzi.
- ^<C> Ugyanaz mint fenn, csak a keresést a kurzor és a file eleje között végzi.

Blokk kijelölés keresését lásd az <F4><D>-nél. Zárójelek keresését lásd az <F6><M> parancsnál.

4.2.8. Keresés és helyettesítés, csere

<Alt><F> után egy string-et kell megadnunk, amelyet nem kell lezárni, hanem újabb <Alt><F> után a helyettesítő karaktorsorozatot kell begépelni és lezárni <Esc>-pel. Ezután az első talált string-et kijelöli, majd mi dönthetünk, hogy:

- <Y> az adott string-et kicseréljük,
 <N> marad a régi vagy
 <*> az összes string-et kicseréljük.

<Space>-szel (szóköz) leállítjuk ezt a funkciót, de ha nem cseréltük ki az összes karaktersorozatot és más kereső funkciót nem használtunk, akkor folytatni lehet a műveletet az <Alt><C>-vel előre vagy ^<C>-vel vissza, a file eleje felé.

Keresés és helyettesítés a file elejéig ugyanúgy megy, csak az <Alt><F> helyett a ^<F> billentyűket kell használni.

4.2.9.Egyéb parancsok,....funkciók

- <F1> 'Help' képernyő. Lapozás ugyanevvel a billentyűvel.
 <F2> Státusz lekérdezés.
 <F9> Tetszőleges DOS parancsot hajthatunk végre. Visszalépni az editorba <Enter>-rel lehet. 'Rendesebb' kilépést a DOS utasítással lehet elérni. Visszatérés az EXIT belső paranccsal történik.
 <F6>\<Ins> (INS-overstrike)
 Váltás felülírási módra (replace). Ha az <F5><K>-vel csak beszúrásos (insert) módra állítottuk be az editort, akkor is visszaállhatunk, de csak a következő <Ins> billentyű lenyomásáig, vagyis továbbra sem lehet az <Ins>-el írásmódot váltani.
 <F6>\<G> (Go-to-line-number)
 A megadott sorszámú sorra lép. Ha a file egy részét az <F3><W>-vel elmentettük, akkor ne úgorjunk olyan sorra, amely ebben a részben volt, mert ekkor a file többi része már nem érhető el. Vagy ha mégis, mentésnél nem kerül az outputba.
 <F6>\<M> (Match-bracket)
 Tekintsük meg az alábbi karaktereket: { [(< és a 'párjuk' >)] }. Ha kurzorunk egy ilyenén áll, akkor ez a funkció az adott karakter párját keresi meg. (A keresés nyitó jel esetén előre, míg záró jel esetén vissza, a file elejéig történik.)
 <F6>\<T> (Text-compare)
 Összehasonlító funkció. Ha két input file-unk van

(<F3><X>, osztott képernyő), akkor a kurzor és a file vége közötti részeket hasonlítja össze. A kurzor az eltérés helyére kerül.

- <F6>\<C> (Condensed-mode)
Sűrített kiírási forma. Csak a betűvel kezdődő sorok (első oszlop) kerülnek képernyőre. Ebben a sűrített állományban le és fel nyílakkal soronként, <PgUp> és <PgDn> billentyűvel laponként mozoghatunk. Kilépni <Enter>-rel vagy más nem funkcióbillentyűvel lehet.
- ^<P> ^<P> után lehet speciális ASCII kódokat bevinni a file-ba az <Alt> vagy ^ (Control) billentyűk segítségével.
- <Alt><V> Betűkonverzió a kurzortól a sor végéig. A nagybetűket kicsire, a kicsiket nagyra cseréli.
- ^<V> Betűkonverzió a kurzortól a sor elejéig.

5.0. Bevezetés

Az NC egy csodálatos DOS keretprogram, egy DOS 'héj'. A DOS használatát teszi gyorsá és kényelmessé. Használatát nagyon könnyű megtanulni. Mint minden Norton software-hez, ehhez is csak azért kell leírás, hogy a lehetőségekkel (ami-eket sokszor nem is sejtünk) tisztában legyünk. Egyszeri elolvasás a megtanulását jelenti. A DOS-t bármikor használhatjuk, mi döntjük el, hogy mikor és milyen mértékben vesszük igénybe az NC szolgáltatásait. Itt most az NC 2.0-ás verziójáról lesz szó. Az itt leírtak nagyja az 1.0-ásra is érvényes. Az 1.0-ás verzióknak csak a képernyő állítását tárgyaljuk (5.9.). Az NC kétféle módon használható. Tárban maradó programként (NC.EXE, 140Kb) vagy ismételten betöltődő programként (NC SMALL.EXE, 15Kb). Ez utóbbinál a program 'nem használt része' betöltés után kilép a tárból. (De a betöltésnél szükség van 140Kb-ra!)

Szolgáltatások

Ablakos menürendszer, a funkciók gyors vezérlése egérrel vagy kurzormozgató és funkcióbillentyűk segítségével (5.1.Help). Kijelölhetünk a file-okból egyet vagy azok egy csoportját és végrehajthatjuk rajtuk az összes fontosabb DOS funkciót, például törlést, másolást vagy átnevezést (5.5.Copy, 5.6.RenMov, 5.8.Delete). Minden könyvtárba tehetünk egy felhasználói menü-file-t, amely tetszőleges parancsokat tartalmazhat (5.2.User). Extra szolgáltatás például, hogy programot rendelhetünk a file kiterjesztésekhez. Így, ha rámutatunk egy file-ra és 'lövünk' (<Enter>), akkor az NC a hozzárendelt programot (vagy akár batch file-t) futtatja (5.9.3.Comm., eXt.). A szolgáltatásokhoz tartozik egy gyors könyvtárvaltó és file-kereső funkció, valamint egy 'command editor', amely az utolsó 16 parancsot tárolja (5.9.3.Comm., NCD, FF, Hist.). Az NC rendelkezik egy kis editorral is, amelyet sajátjal helyettesíthetünk(!), és így az egy billentyű-

vel hívható (5.5.Edit). Van egy állományvizsgáló (5.3.View), amellyel a (nemcsak szöveges) file-ban tetszés szerint mászkálhatunk. Ugyanakkor Lotus 1-2-3, Symphony vagy dBase állományokat igen jól olvasható formában jelenít meg. Röviden ennyit a szolgáltatásokról.

Használat és elnevezések

Indítsuk el az NC-t. Képernyőnk a következő lehet:

D:\NG			C:\NORT			2:57p
Name		Size		Size	Date	Time
..		▶UP--DIR◀	▶UP--DIR◀		8-01-88	2:33p
ng	exe	38160	▶SUB-DIR◀		12-28-88	11:46a
ng	ini	107		618	3-01-07	4:00p
ngc	exe	13057		11306	3-01-87	4:00p
ngml	exe	14519		4912	3-01-87	4:00p
asm	ng	597407		42560	3-05-86	11:43a
msc	ng	526775		45648	9-21-84	8:43a
tc	ng	528186		51734	6-15-84	8:06a
vitc	ng	84339		29992	4-08-87	7:36a
ngins	ng	18634		23952	1-27-86	4:33p
ngins	ngo	3590		56600	1-15-87	1:49p
ngins	gui	292		18689	11-14-88	10:58a
ngins	gxt	4170		4586	8-16-84	1:27p
				1184	3-01-87	4:00p
				5324	3-01-87	4:00p
				9840	1-01-80	12:57a
				16896	1-01-80	12:08a
				25638	3-01-87	4:00p
..		▶UP--DIR◀	▶UP--DIR◀		8-01-88	2:33p

D:\NG>

1Help 2User 3View 4Edit 5Copy 6RenMov 7Mk 8Del 9Menu 0Quit

8. ábra

A két ablak a jobb és bal panel. A képernyő alsó sora a státuszsor, amely a funkcióbillentyűkről ad felvilágosítást. Az "F10 Quit" kilépés az NC-ből. Az <F1> - <F9> billentyűkhöz rendelt funkciókat az 1.- 9. alfejezetek tárgyalják. A státuszsor és panelek között a parancssor található. Ide gépelhetjük be a parancsainkat, ugyanúgy mintha az NC itt sem lenne. A státuszsort és/vagy az egyik vagy, akár mindkét panelt is kikapcsolhatjuk. A panelek tartalmát is szabályozhatjuk. A két panel közül az egyik az aktív, ami annyit jelent, hogy a megfelelő könyvtárban vagyunk, jelen pl.-ban a D meghajtó NG könyvtárában. A prompt is az aktív panelhez igazodik. Programot (exe, com vagy akár batch file-t) a panelből is indíthatunk azáltal, hogy a file-ra pozícionálunk és <Enter>-t ütünk. A használat lényege ennyi lenne. A használatot könnyítő és gyorsító szolgáltatásokat, funkciókat az egyes alfejezetek tartalmazzák.

Bizonyítvány

Az Infoworld tesztelte a COMMANDER 2.0-ást minden szempontból. Kezdve a használattól a tanulhatóságon keresztül a forgalmazásig. A COMMANDER bizonyítványa csupa jó és kiváló. Az Infoworld-től átvett cikket a Számítástechnika (1988. 26-os szám) is közölte. Csak ízelítőnek néhány idézet: "Tops in its class", "a new level of convenience for MS/DOS users", "The more we used it, the more we liked it." ("Csúcs a maga kategóriájában", "a kényelem új szintje az MS/DOS felhasználók számára", "Minél többet használjuk, annál jobban megkedveljük.")

5.1. Help F1

<F1> billentyűre tájékoztatást kapunk azokról a legfontosabb billentyűkről, amelyeket az NC során a leggyakrabban használunk:

Help	
The Norton Commander was created indep. by John Socha	
CURSOR MOVEMENT: Char left ^S Char right ^D Word left ^A Word right ^F	DELETE: Char left H or <BS> Word left W or ^<BS> Under curs. ^G or Word right ^T Line ^Y
OTHER: cd.. ^<PgUp> cd <name> ^<PgDn> cd \ ^\ Reread directory ^R Select/Unselect <Ins> Previous command ^E Next command ^X	PANELS: Switch panels ^I <Tab> Panels on/off ^O Panels 1 or 2 ^P Swap panels ^U Toggle status ^L Toggle bar menu ^B
The grey '+', '-' keys select, unselect groups of files.	

9. ábra

A ^ karakter a <Ctrl>, míg a <BS> a <Backspace> billentyűt jelöli. Átcsoportosítva és kiegészítve a következőket tartalmazza a képernyőnk:

A parancssorban

A parancssorban használatos billentyűkről lesz szó, amelyek meggyorsítják, kényelmessé teszik a munkánkat. (Gyakorlatilag

egy 'command editor' fontosabb funkcióit tudják.)

^<S>	Egy karaktert balra. (Használhatjuk a <←>-t is, ha az aktuális panel nem kivonat (Brief) típusú (lásd 5.9.1. részt).
^<D>	Egy karaktert jobbra (<→>).
^<A>, ^<←>	Egy szót balra.
^<F>, ^<→>	Egy szót jobbra.
^<G>, 	A kurzor 'alatti' karakter törlése.
^<H>, <BS>	A kurzor előtti karakter törlése.
^<W>, ^<BS>	A kurzor előtti (baloldali) szó törlése.
^<T>	A kurzortól jobbra levő szó törlése.
^<Y>, <Esc>	Az egész parancssor törlése.
^<K>	Törlés a kurzortól a sor végéig.
^<Home>	A parancs elejére.
^<End>	A parancs végére.
^<E>	A tárolt parancsok közül az előző.
^<X>	A tárolt parancsok közül a következő.
^<Enter>	A parancssorban a kurzor helyére másolja a panelen kijelölt file-nevet vagy könyvtárnevet.

Panelen

^<I>, <Tab>	Az aktuális panel kiválasztása. (Ennek megfelelően változik a parancssorban a 'prompt'.)
^<O>	A panelek ki-be kapcsolása.
^<P>	A nem aktuális panel ki-be kapcsolása.
^<U>	A panelek cseréje.
^<L>	A nem aktuális panel 'Info'-ra vált. Információkat kapunk az aktuális panelről (könyvtárról és meghajtóról). Újbóli ^<L> visszaállítja az eredeti ablakot.

A panelen belüli mozgáshoz, kijelöléshez a következő billentyűket használhatjuk:

<Home> Úgrás a panel első bejegyzésére.
 <End> Úgrás a panel utolsó bejegyzésére.

Valamint a le és fel kurzormozgató billentyűk.

Ha a panelünk kivonat (Brief) típusú, akkor a <←>, <→> billentyűket is használhatjuk. Egy vagy több file kijelöléséhez a <Szürke +>-t, a kijelölések megszüntetéséhez a <Szürke ->-t használjuk. Egyenkénti kijelöléshez használhatjuk az <Ins> billentyűt is.

Azonkívül rendelkezésünkre áll egy kereső (Search), amely az <Alt> és a keresett név kezdőbetűjének leütése után a megfelelő állományra pozicionál.

Egyéb

^<PgUp> A DOS cd.. parancs.
 ^<PgDn> vagy <Enter>
 A kijelölt könyvtárba lépés.
 ^<\\> A DOS cd\ parancs.
 ^<R> A könyvtár újraolvasása.

5.2. User F2

Lehetőségünk van file-ba parancsokat tárolni, amelyeket majd evvel a *User* funkcióval (<F2>) végre lehet hajtatni. (DOS batch file szerűség.) Minden könyvtárban lehet egy ilyen file, neve NC.MNU. A gyökérben levő NC.MNU file a főmenü (Main), a többi helyi (Local) menü. Egy példácskán nézzük meg a menü-file felépítését:

 'Megjegyzések. Az első oszlopban ' karakternek kell lennie.
 'Tetszőleges helyen lehet ilyen sor.

A: Ez almenü.
DOS parancs
DOS parancs
...

F5: Almenü.
DOS parancs
...

Almenü. Ezt nem lehet egy billentyűvel indítani.
Dos parancs

...
'Az "A", "F5", stb. billentyűket jelölnék. Ezekre sorba vég-
'rehajtódnak a hozzájuk tartozó parancsok. A parancsokat tar-
'talmazó sorok első oszlopában szóköz karakternek kell szere-
'pelnie.

Az <F2>-re a helyi menü indul, vagy ha ilyen nincs, akkor a főmenü:

User Menu	
A	Ez almenü
F5	Almenü
	Almenü. Ezt nem lehet egy billentyűvel indítani.

Valamelyik almenüt, a neki megfelelő billentyűn kívül vagy annak hiányában, a kijelölés után <Enter>-rel lehet indítani. Kijelöléshez a <Home>, <End>, <PgUp>, <PgDn> és le-fel kurzormozgató billentyűket használhatjuk.

5.3. View F3

Ez egy állományvizsgáló funkció. Tetszőleges file-t tudunk a képernyőre kiíratni. Több mint a DOS type vagy more, korlát nélkül mozoghatunk az állományban a következő billentyűk segítségével:

^<←> és ^<→> 40 oszloppal balra, ill. jobbra.
 <Home> vagy ^<Pg Up> A file elejére.
 <End> vagy ^<Pg Dn> A file végére.
 <Pg Up>, <Pg Dn> Képernyőnként előre vagy vissza.
 Valamint a kurzormozgató billentyűk.

A képernyő alsó és felső sorában egy-egy státuszsor látható. A fenti sor tartalmazza a file-nevet, a látható első oszlop-számot (nincs 80 oszlopos korlát), file méretet és azt a helyet, százalékban kifejezve, ahol pillanatnyilag az állományban tartózkodunk. Az alsó státuszsorban a használható funkcióbillentyűk vannak. <F10> (vagy <Esc>) kilépésre szolgál, míg az <F7> egy kereső (Search) funkció, amely az <Alt> billentyűvel bevitt 127 feletti karaktereket is elfogadja.

Azonkívül a dBase, Lotus 1-2-3 és Symphony file-okat (*.dbf, *.wk1, *.wks, *.wr1, *.wrk) elég jól olvasható formában jeleníti meg. (Ehhez a 123view.exe és dbview.exe file-ok szükségesek.)

A "view" funkció az <F3> helyett a <Shift><F3>-mal is hívható. A vizsgálni kívánt file nevét (útvonallal együtt) kell megadni. Ez akkor nagyon hasznos, ha egy 'távoli' file-t szeretnénk megnézni. Ehhez ugyanis könyvtárat (esetleg meghajtót is) kéne váltani, a file-ra pozícionálni, <F3>-at ütni, majd a végén visszalépni a régi könyvtárunkba.

5.4. Edit F4

File-ok editálására, átírására szolgál. Két lehetőség közül választhatunk. Használjuk az NC editorát vagy az F9-es funkcióval (5.9., Options, Editor rész) megadhatunk egy másik editort. (Ne feledkezzünk el a Norton Editor-ról.) Az NC editora 30Kb-ig használható. Akárcsak az állományvizsgálónál, a képernyőn itt is két státuszsor látható. A fenti tartalmazza a file-nevet, a kurzor jelenlegi helyét (sor, oszlop), a 30Kb-ból még rendelkezésünkre álló szabad területet és a kurzor helyén levő karakter decimális ASCII kódját. Az alsó státuszsorban a használható funkcióbillentyűk vannak:

<F10> Quit	Kilépés az editorból.(<Esc>).
<F7> Search	Kereső funkció. <Alt> billentyűvel 127 feletti ASCII kódok is megadhatók.
<F2> Save	Mentés. írásvédett file-t nem lehet felülírni. F10 után is lehet még menteni.
<F1> Help	Tájékoztató az editálásnál használható billentyűkről. ^ a <Ctrl>-t, míg <BS> a <Backspace> karaktert jelöli:

^<S> vagy <←>	Egy karaktert balra.
^<D> vagy <→>	Egy karaktert jobbra.
^<A> vagy ^<←>	Egy szót balra.
^<F> vagy ^<→>	Egy szót jobbra.
^<E> vagy <↑>	Egy sort fel.
^<X> vagy <↓>	Egy sort le.
^<R> v. <PgUp>	Egy képernyőnyit előre.
^<C> v. <PgDn>	Egy képernyőnyit vissza.
<Home>	A sor elejére.
<End>	A sor végére.
^<Home> v. ^<PgUp>	A file elejére.
^<End> v. ^<PgDp>	A file végére.

^<H> vagy <BS>	A kurzor előtti karakter törlése.
^<G> vagy 	A kurzor alatti karakter törlése.
^<W> vagy ^<BS>	Baloldali szó törlése.
^<T>	Jobboldali szó törlése.
^<Y>	Az egész sor törlése.
^<K>	Törlés a kurzortól a sor végéig.

^<Q> Ezután tetszőleges karaktert bevihetünk az <Alt> billentyű segítségével, de csak egyet.

Ha 'távoli' file akarunk editálni, akkor az <F4> helyett a <Shift><F4>-et használjuk. Ekkor az átírni kívánt file nevét adjuk meg.

5.5. Copy F5

Másoló funkció. Annyiban eltér a DOS copy-tól, hogy nem tudunk állományokat összefűzni, viszont ha egy létező file-ra másolunk, akkor a másolást nyugtázni kell. Ha több file-t akarunk egy copy-val másolni, akkor a kijelöléseket az <Ins>, <Szürke +>, <Szürke -> billentyűkkel végezhetjük (lásd 5.1.).

E funkciót az <F5> helyett a <Shift><F5>-tel is hívhatjuk. Ekkor az input és output file-neve(ke)t kell megadni.

5.6. RenMov F6

Az <Ins>, <Szürke +>, <Szürke -> billentyűkkel kijelölt file-ok átnevezése (rename) vagy átmozgatása (move). Az átmozgatás másolás és törlés, ezért az írásvédett file-t csak másolja, de nem törli. Az írásvédett file törlését utólag F8-cal, jóváhagyás után, törölhetjük. Értelemszerűen, ha mi válaszképpen az F6-ra csak más neve(ke)t adunk meg, akkor átnevezésről van szó. Ha meghajtott (elhagyható) és könyvtárat is megadunk (ilyenkor más állományneveket is adhatunk), akkor átmozgatás történik.

E funkció az <F6> helyett a <Shift><F6>-tal is hívható. Ekkor az átnevezni vagy átmozgatni kívánt file-neve(ke)t adjuk meg.

5.7. Mkdir F7

Az aktuális könyvtárba (alapértelmezés) egy alkönyvtárat készítünk. Ha, a DOS md-től eltekintve, más módon gyártunk alkönyvtárat (pl. programból), akkor azt az NC csak a lemez újraolvasása után fogja látni (lásd 5.9.1. Re-read).

5.8. Delete F8

A kijelölt file-ok vagy könyvtár törlése, ha a törlés

feltételei adottak, vagyis a könyvtár üres és a file nem írásvédett. Az írásvédett file-ok törlését jóvá kell hagyni. Fontos, hogy törlés ellen csak az írásvédettség (read-only) a biztosíték. A DOS erase vagy del-től eltérően, mivel látja a hidden (rejtett) és system (rendszer) file-okat, ezeket szó nélkül kitörli.

Ha 'távoli' file-(oka)t szeretnénk törölni, akkor e funkciót az <F8> helyett a <Shift><F8>-cal hívjuk meg. A törölni kívánt file-neve(ke)t kell megadni.

5.9. Menu F9

Ezzel a funkcióval szabályozzuk a két panel kiírási formátumát és 'tartalmát'. Itt történik a paraméterek tárolása, a menük átírása, a file-kiterjesztésekhez az egyes parancsok megadása. Tartalmaz egy pár nagyon jó szolgáltatást, amelyek szintén a gyorsaságot és kényelmet szolgálják. Egy file kereső, könyvtárvaltó és összehasonlító funkciót. Azonkívül átválthatunk 43 soros képernyőre (ha van EGA-nk), stb, stb. F9-re a képernyőn egy felső státuszsor jelenik meg. Az egyes opciók a szokásos billentyűkkel (<Home>, <End>, <PgUp>, <PgDn>, kurzormozgató billentyűk, majd <Enter>) vagy a kiemelt karakterekkel érhetők el, ha nincs egerünk (mouse). Az 1.0-ás verzió megfelelő funkcióját az 5.9.5.-ben tárgyaljuk. <F9>-re a felső státuszsor jelenik meg:

Left	Files	Commands	Options	Right
------	-------	----------	---------	-------

5.9.1. Left és Right

A bal (left) és jobb (right) panel kiírási formátumát állíthatjuk be. A √ karakter a jelenlegi állapotot, beállítást jelzi.

Brief		
✓ Full		
Info		
Tree		
On/Off	Ctrl-F1	Ctrl-F2 (jobb)
<hr/>		
Name		
✓ eXtension		
tiMe		
Size		
Unsorted		
<hr/>		
Re-read		
Drive...	Alt-F1	Alt-F2 (jobb)

- Brief* Kivonatos kiírás. Csak file-nevek jelennek meg.
- Full* Teljes kiírási forma. (File-név, méret, keletkezési dátum, idő.)
- Info* Információkat kapunk a lemezeiről. Ha mindkét ablak, panel be volt kapcsolva és mi pl. a jobb oldalt állítjuk 'info'-ra, akkor a 'baloldali lemezeiről' kapjuk az információt. (Bármikor használhatjuk ugyanerre a célra ^<L> billentyűket is.) Tájékoztatást kapunk a teljes és szabad memóriáról, a teljes és a szabad lemezterületről, az adott könyvtárban levő file-ok számáról és összméretükről, valamint a *dirinfo* file-t láthatjuk (ha van). Ebben helyezhetünk el információkat a könyvtárunkról. Normál képernyőn a *dirinfo* file-ból 36 oszlop és 3 vagy 11 sor, EGA képernyőn 36 oszlop és 13 vagy 29 sor kerül képernyőre, aszerint, hogy fél vagy egészképernyős a megjelenítés.
- Tree* A könyvtárfelépítésről kapunk grafikus képet. Ha előzőleg mindkét panelt bekapcsoltuk és mi például a baloldalt állítjuk 'tree'-re, akkor a 'jobb oldali lemez' könyvtárfelépítését kapjuk meg. Egy ilyen panelen könyvtárat is válthatunk.

On/Off A panel ki-be kapcsolása. A nem aktuális panelt bármikor a ^<P> billentyűvel kapcsolgathatjuk ki és be.

Name, eXtension, tiMe, Size, Unsorted

A panel file-jait az itt megadott valamelyik rendezési szempont szerint sorbatéve jeleníti meg vagy a lemezen levő könyvtárbejegyzés alapján 'rendezetlenül' (unsorted) ábrázolja a bejegyzéseket.

Re-read Újraolvassa a lemezt. (Hasznos, ha több floppy-val kell dolgoznunk, azokat váltogatni kell.)

Drive Meghajtóváltás.

5.9.2. Files

Innen is indíthatók az alsó státuszszor funkciói:

Help	F1
User menu	F2
View	F3
Edit	F4
Copy	F5
Rename/Move	F6
Make directory	F7
Delete	F8
<hr/>	
Quit	F10

A kiemelt betűk vagy a funkcióbillentyűk is használhatók.

5.9.3. *Commands*

NCD tree	Alt-F10
Find file	Alt-F7
History	Alt-F8
EGA lines	Alt-F9
<hr/>	
Swap panels	Ctrl-U
Panels on/off	Ctrl-O
Compare directories	
<hr/>	
Menu file edit	
eXtension file edit	

- NCD tree* Könyvtárváltásra szolgál. A kijelölt könyvtárba <Enter>-el lépünk. Van egy gyorskereső (speed search), amely minden egyes bevitt karakter után a talált könyvtárat jelöli ki.
- File find* File-kereső funkció. Egy file-specifikációt kell megadni. A *Chdir*-el a talált file-ok közül az általunk kijelölt file könyvtárába léphetünk. A *New search*-el új keresést indítunk, míg a *Quit FF* kilép e funkcióból. A keresést bármikor leállíthatjuk az <S> billentyűvel.
- History* A parancssorba begépelte legutolsó 16 parancs közül választhatunk és elküldhetjük. A kijelölésnél a szokásos billentyűket vagy a kezdőbetűket használhatjuk. Itt a parancsokat nem lehet átszerkeszteni, mint a parancssorban. Az ott használható billentyűket lásd az 5.1.-ben.
- EGA* EGA (43 soros) és VGA (50 soros) kiírási mód. (Ha rendelkezünk EGA-val vagy VGA-val.)
- Swap panels* A két panel cseréje a képernyőn. Ehhez a ^U billentyűket is használhatjuk.
- Compare dir.* A paneleken ábrázolt két könyvtárat hasonlítja össze. Azokat a file-okat, amelyek a másik könyvtárban nem szerepelnek, kijelöli. Azonos

Ha most a panelen egy *.txt file-ra mutatunk, <Enter>-t ütünk, akkor a *type* belső paranccsal kiíratjuk a file-t. Ugyanígy bak kiterjesztésű file-t törölhetünk az <Enter>-rel, a *dat* kiterjesztésűek esetén az *echo* parancs fut. A *.pr* file-okat pedig a *print* programmal kiíráthatjuk. Minden más kiterjesztés esetén (*) szinten az *echo* fog futni.

A kiterjesztések megadásánál használhatunk * és ? karaktereket, ami igencsak megnöveli a szolgáltatás hatáskörét. Egy kiterjesztés többször is szerepelhet, de csak az elsőt vesszi figyelembe.

5.9.4. Options

Ezzel a paranccsal az NC 'képernyőjét' tudjuk szabályozni, mindkét ablakra vonatkozó paramétereket beállítani:

Color...	
Auto menus	
✓ Path prompt	
✓ Key bar	Ctrl-B
✓ Full screen	
✓ Mini status	
✓ Ins moves down	
✓ cLock	
Editor...	
<hr/>	
Save setup	Shift-F9

A ✓ karakter egy "igen" szimbólum.

Color

Színbeállítás. "B&W" fekete-fehér, "Color" színes, míg a "Lap-top" színbeállítás hordozható PC-k számára (folyadékkristályos kijelzés).

<i>Auto menus</i>	Menü (leírását lásd az 5.2. részben) automatikus indítását lehet ki-be kapcsolni.
<i>Path prompt</i>	'Prompt' nélküli parancssor vagy egy "\$P\$G"-s prompt. Ha mi adunk egy ezektől eltérő prompt-ot, akkor azt figyelmen kívül hagyja.
<i>Key bar</i>	Az alsó státuszszor ki-be kapcsolása, amit a ^ billentyűvel is elérhetünk.
<i>Full screen</i>	Egész vagy félképernyős üzemmód.
<i>Mini status</i>	A panelek alján levő kis ablak ki-be kapcsolása (, amely információkat tartalmaz pl. a kijelölt file-ok összméretéről, stb).
<i>Ins moves down</i>	Az <Ins> billentyűvel történő kijelölés után a kurzor következő sorra lépjen vagy ne.
<i>cLock</i>	A képernyő jobb felső sarkában levő óra ki-be kapcsolása.
<i>Editor...</i>	Az "edit" funkció által használt editort itt kell megadni.
	<i>Built-in</i> Saját editort használ.
	<i>External</i> Meg kell adnunk azt a programot, ami az <F4> billentyűre betöltődik. Nem kötelező editornak lennie. Paraméterként file-nevet is adhatunk. Pl.: C:N-EDIT !! Az adható szimbólumokat lásd a 10. ábrán. A Norton Commander elfogadja a path-t.
<i>Save setup</i>	Az NC paramétereit menti el (Save) vagy sem (Cancel) az nc.ini file-ba. Ezt a mentést, tulajdonképpen a két panel beállítását és az opciókat, bármikor a <Shift><F9> billentyűvel elvégezhetjük.

5.9.5. Az 1.0-ás F9-es funkciója

Az 1.0-ás (alsó) státuszszora ugyanazokhoz az F funkció-billentyűkhöz ugyanazokat a funkciókat rendeli, mint a 2.0-ás

verzió. A különbség csak annyi, hogy a *User* (F2) és *Menu* (F9) helyett a *Menu* (F2) és *Setup* (F9) nevek szerepelnek az 1.0-ásban. Nézzük a *Setup* képernyőjét:

Setup	
Left panel visible:	Yes No
Panel type:	
Sort files by:	
Disk drive:	
<hr/>	
Right panel visible:	Yes No
Panel type:	Full Brief Status
Sort files by:	Name Extension Time Size
Disk drive:	A C D E
C:\NORT\REGI_NC	
<hr/>	
Screen colors:	B&W Color
Automatic user menu:	Yes No
Prompt:	A> A:PATH>
Function key bar:	On Off
<hr/>	
Press Shift-F9 to save this setup in the NC.INI file.	

11. ábra

A dőlt részek a pillanatnyi beállítási értékeket jelentik. A felső két rész a két panel beállítását ábrázolják. A bal panel ki van kapcsolva, ezért ott csak bekapcsolás után állítható a többi paraméter. Az állítási lehetőségek (*Full*, *Brief*, *Status*, *Name*, *Ext.*, stb.) ugyanazokat jelentik, mint a 2.0-ásnál. A harmadik rész az általános lehetőségeket tartalmazza (képernyő színbeállítás, automatikus menü indítás, a parancssor prompt-ja és a státuszsor ki-be kapcsolása).

6.1. Bevezetés

Aki számítógéppel dolgozik tudja, hogy mit jelent az, hogy információ. Ha rendelkezünk is a megfelelő dokumentációval, ami nem minden esetben mondható el, akkor is plusz fáradság és idő megkeresni az adott ismeretanyagot vagy éppen csak egy formai 'képet', egy szintaxist. A fontosabb információkat gépre is vihetjük (?), de felmerül az a kérdés, hogy hogyan jutunk könnyen hozzájuk, pl. anélkül hogy programírás közben ki kéne szállnunk az editorból, vagy anélkül hogy egy futó software-t megszakítanánk, stb.

Minderre az egyik legjobb megoldás : a **NORTON GUIDE**. A tárolt információkra az adatbázis szót fogjuk használni, bár nem szó szoros értelmében vett adatbázisról van szó. Nagy előnye, hogy egy leütött billentyűre vagy billentyűkombinációra megjelenik az adatbázis és könnyen megtalálhatjuk a kívánt információt. Egy másik billentyű lenyomása után távozik a *Guide* és folytathatjuk a munkánkat. Természetesen vannak olyan software-ek, melyek nem férnek meg rezidensen a Norton Guide-dal. Rezidens program lévén a memóriában levő szabad területet csökkenti. Az 1986-os verziónál *Guide* tárfoglalása 72Kb. Másik nagy előnye, hogy adatbázist magunk is könnyen tudunk készíteni (lásd 6.4.). Létező adatbázisok: *OS/2*, *Assembly*, *Basic*, *C*, *Pascal*, stb. A *Microsoft* a termékeihez általában adatbázist is készít a Norton Guide számára. Csak tájékozódás gyanánt a 6.3. részben három adatbázist ismertetünk tartalomszerűen.

Elnevezések*Adatbázis file-név*

Az NG kiterjesztésű file neve.

Adatbázis név

A Guide-on belül az adatbázis neve.

Fejezet

Az az adatrész amit végső soron látni kívánunk, amely az információinkat tartalmazza.

Almenü

Fejezeteket és/vagy almenüket tartalmaz.

Menü

Almenüket, fejezeteket tartalmaz. A neve a parancssorban szerepel.

Parancssor

A képernyő második sora (felső kis ablak, lásd az 1. ábrát). Itt található a menünevek is. A menü tulajdonképpen olyan parancs, amellyel almenüket tudunk kiválasztani. A parancsokat 6.2.-ben tárgyaljuk.

Használt billentyűk*^<BS> vagy választott billentyű(k)*

A Guide-ba lépünk, ha már betöltöttük, de használhatjuk kilépésre is.

Kurzormozgató billentyűk

A vízszintes nyilakkal a parancssorban a parancsokat választjuk ki. (Erre a megfelelő kezdőbetűket is használhatjuk.) A függőlegesekkel a menükben az almenüket, az almenükben almenüket vagy fejezeteket választhatunk ki, valamint a fejezeten belüli mozgásra szolgálnak.

<PgUp>, <PgDn>

Menükben, almenükben és fejezetekben lapozhatunk.

<Home>, <End>

Első, ill. az utolsó sorra ugunk.

<Enter>

A kiválasztott parancsot végrehajtjuk, az adott fejezetbe lépünk.

<Esc>

Visszalépünk egy külső menübe, almenübe vagy távozunk a Guide-ból.

<Szürke +> és <Szürke ->

Egy fejezetből a következő ill. előző fejezetbe lépünk, amit egyébként az <Esc>, le ill. fel nyilak és <Enter> billentyűkkel érhetünk el.

<F1>

Erre a billentyűre a help-képernyőt kapjuk meg. Információkat tartalmaz a fontosabb billentyűkről, valamint az NG-ről (készítője, verziószám) és a betöltött adatbázisról tájékoztat.

<F9>

Félképernyős és egészképernyős megjelenítés között válthatunk.

<F10>

Kilépés a Guide-ból. Ugyanazt a billentyű(kombinációt) is használhatjuk a kilépésre, mint amelyet a belépésre. Ilyenkor a következő belépésnél rögtön abba a fejezetbe kerülünk, amelyben kilépéskor voltunk.

^<S>

Ha olyan almenübe lépünk, ahol egyszer már kerestünk a "SEARCH" paranccsal, akkor most ismét megtalálja az adott fejezetet vagy almenüt.

6.2. Guide használat

A következő file-okra van szükségünk :

NG.EXE	
NG.INI	(nem feltétlenül szükséges)
*.NG	(adatbázis file-ok)
NGC.EXE	(saját adatbázis készítéshez)
NGML.EXE	(saját adatbázis készítéshez)

Az NG elindítása után (bárhonnan indíthatjuk) tájékoztatást kapunk a betöltés sikerességéről vagy sikertelenségéről. Sikeres töltés esetén kiírja azt a billentyűkombinációt, amellyel a Guide-ba lépünk (std: ^<BS>). Belépés után pl. a következő képernyő jelenhet meg:

Microsoft C » C » Functions	
Expand	Search... Options C Tables
abort()	Abort Process and Return Error
abs()	Calculate Absolute Value of Integer
access()	Check File Permission Setting
acos()	Calculate Arc Cosine
alloca()	Allocate Memory Block on Stack
asctime()	Converts Time from Structure to String
asin()	Calculate Arc Sine
assert()	Diagnostic Message Generator
atan()	Calculate Arc Tangent
atan2()	Calculate Arc Tangent of y/x
atof()	Convert String to Double
atoi()	Convert String to Integer
atol()	Convert String to Long
bdos()	Invoke DOS Function, Short Form
.	
.	
.	

12. ábra

A legfelső sorban az aktuális adatbázis neve (Microsoft C), az aktuális menü (C) és almenü neve (Functions) olvasható. A felső kis ablak a parancssor. Kezdőbetűkkel is lehet a parancsokat végrehajtani (ha 'balról jobbra haladunk').

Az "Expand" a kiválasztott fejezetet (vagy almenüt) nyitja meg. Pozícionáljunk a függőleges nyilakkal pl. az "atoi()..." fejezetre és ha a parancssorban az "Expand" parancsot választjuk, <Enter> után a képernyőnk:


```

Microsoft C >> C >> Functions >> ...
See also:  atof()  atol()  ecvt()  fcvt()  gcvt()

atoi()                Convert String to Integer

#include  <stdlib.h>

int      atoi(string);  The integer value of string
:
:
:

```

13. ábra

A "Search..." (keresés) segít megtalálni egy fejezetnevet az almenüben. Indítása után egy ablakban kell megadnunk azt a karaktersorozatot, amely már egyértelműen megkülönböztet egy fejezetet a többtől. <Enter>-rel indítjuk a keresést. Ez a parancs akkor hatásos, ha sok fejezetünk van és azok nincsenek valamilyen sorrendbe szedve. Nézzük meg a 13. ábrát. Itt is van egy parancssor. A "See also" ("lásd még") parancssal a feltüntetett más fejezetekre térhetünk át közvetlenül ebből a fejezetből. Az adatbázis készítésénél kell a fejezetbe beépíteni ezt a parancsot (lásd 6.4.1.). Az "Options" tulajdonképpen egy menü, amely a következő almenüket tartalmazza:

"Database"

Ha ezt az almenüt választjuk, akkor szintén almenü formájában megjelennek a választható adatbázisok nevei, amelyeket a Guide lát.

"Color"

Ez tulajdonképpen egy utasítás, amely a képernyőt színesről fekete-fehérre változtatja vagy fordítva.

"Full screen F9"

Ez az utasítás egész képernyős és fél képernyős üzemmód között vált. A Guide képernyőjének méretét bármikor az <F9>-es billentyűvel is módosíthatjuk.

"Auto lookup"

Ez egy zseniális ötlet. Ha bekapcsolt állapotban van

(gyökjel) és a kurzorunk (pl. az editorunkban) egy olyan szón áll, amely már azonosít egy fejezetet az aktuális almenüben és ekkor lépünk be a Guide-ba, akkor a guide erre a fejezetre fog pozícionálni.

"Hot key"

Évvel a paranccsal lehet megváltoztatni azt a billentyűkombinációt, amellyel a Guide-ba lehet belépni.

"Uninstall"

A Norton Guide, mint program, törlésére szolgál a tárból. Ha mögötte van más rezidens program, akkor nem minden esetben tudja ezt a parancsot végrehajtani. Ekkor hibaüzenetet küld.

"Save options"

A fenti paramétereket tárolja el magának és legközelebb ezek lesznek az aktuálisak.

A parancssorban "C" és "Tables" menünevek. Ha egy menüt kiválasztunk, akkor a neve alatti ablakban az almenüi láthatók. Az alábbi ábrán a "C" almenüit láthatjuk. A gyökjel a jelenlegi kiválasztott almenüt jelöli.

Microsoft C » C » Functions				
Expand	Search...	Options	C	Tables
abort()	Abort Process and	✓ Functions		
abs()	Calculate Absolute	Operators		
access()	Check File Permiss	Data Types		
acos()	Calculate Arc Cosi	C Statements		
alloca()	Allocate Memory Bl	Preprocessor		
.		...		
.		...		
.				

14. ábra

6.3. Három adatbázis rövid ismertetése

Címszavakban ismertetjük a *Assembly* (ASM.NG), a *Turbo C* (TC.NG) és a *Microsoft C* (MSC.NG) adatbázisokat. A magyarázatok természetesen bizonyos alapismereteket feltételeznek. A leírások részletesek és ahol lehet ott példákat is találunk.

Az *Assembly* adatbázisnak négy menüje van: "*Assembly*", "*Masm*", "*Dos*" és "*Tables*". Az elsőben találjuk az Intel 8086/8088 utasításkészletét, az interrupt-okat (int 00h-tól int 70h-ig), memóriakezelési módokat, címzési módokat. A "*Masm*" tartalmazza az operátorokat, precedenciájukat, a fenttartott szavakat. A "*Dos*"-ban vannak a funkciók (00h-tól 62h-ig), a dos interrupt-ok (int 20h-tól int 3Fh-ig), file-attributum, PSP, FCB leírások. A "*Tables*" egy ASCII kódtáblát, speciális és ábráknál használatos karakterek kódtábláját, keyboard kódtáblázatot tartalmaz. A két "*C*" adatbázisnak "*C*" és "*Tables*" menüi vannak. Ez utóbbi ugyanaz mint az *assembly*-nél. A "*C*" a függvényeket, operátorokat, adatti-pusokat, a fenttartott szavakat tartalmazza.

6.4. Saját adatbázis készítése

Ez a rész feltételezi a Norton Guide-ban használatos fogalmak, kifejezések ismeretét. Két dologra lesz szükségünk, egy adat-file-ra és egy parancs-file-ra. Az előbbit saját információs file-unkból minimális átalakítással nyerjük. Az utóbbi egy pársoros file, amely az adatbázis felépítését szervezi. Végül a fordításokról lesz szó.

6.4.1.....Adat-file felépítése

A.

!short A fejezet neve

A fejezet (adatok)

[!seealso: [.ngo filenév:] fejezetnév]


```
!short A fejezet neve
A fejezet (adatok)
[ !seealso: [ fejezetnév ] [ fejezetnév ] ... ]

!short A fejezet neve
!file: .ngo filenév

!short ...

.
.
```

Így nézhet ki egy adat-file. A felkiáltójellel kezdődő szavak utasítások, feltéve ha evvel kezdődik egy sor. Ne tegyünk felkiáltójelet adatsor elejére! Gyakorlatilag akárhány fejezetünk lehet. A fejezetnév tartalmazhat szóköz karaktert is. Ha fejezet helyett "!file:.." sorunk van, akkor ez a fejezet almenü, amely szintén több fejezetből áll(hat), ahol ".ngo filenév" egy másik lefordított adat-filenév. Vagyis lehet másik file-hoz tartozó fejezetnévre hivatkozni. "!seealso:" után célszerű azokat a fejezeteket, amelyekre hivatkozunk idézőjelek (') közé tenni, különben a szóközt veszi határolójelnek. Nem kötelező a teljes fejezetnevet kiírni, elég csak annyi karaktert venni, amennyi már megkülönbözteti a többi fejezetnévtől. Csak egy "!seealso:..." sor tartozhat egy fejezethez. Ajánlott minden adat-file végére egy üres "!seealso:"-t tenni, enélkül az utolsó fejezet végén file-vég karakter (lah) jelenik meg.

B.

```
A fejezet
!seealso: ...
```

Ilyen típusú adat-file-nak 12Kb-nál kisebbnek kell lennie. Ha egy menüben egy almenünevhez ilyen típusú file tartozik, akkor ebben az almenüben nincsen több fejezet és ez az egy fejezet <Enter> lenyomása után kifejtésre kerül. Gyakorlatilag a menü almenüje nem almenü hanem fejezet. Ajánlott adat-file-név *.GXT (Guide teXT) .

6.4.2. Parancs-file felépítése

```

!name: adatbázisnév
!credits: szöveg
          szöveg
!menu: menűnév
almenűnév .ngo filenév
almenűnév .ngo filenév
.
.
!menu: menűnév
almenűnév .ngo filenév
.
.

```

Az adatbázisnév 40 byte hosszú lehet és szóközt is tartalmazhat. A "!credits:" utáni szöveg(ek) nem játszanak szerepet az adatbázisban, az adatbázis-file (*.NG) elejére kerülnek be. A számukra fentartott hely 314 byte. Ide tehetünk információt a készítőről, a cégről, stb (elhagyható). Ezek az információk a help képernyő (F1) alján szerepelnek. Az ".ngo" filenevek A. vagy B. típusú lefordított adat-file-ok nevei. Legalább egy menűnek és vele egyetemben menűnévnek, almenűnévnek és file-névnek szerepelnie kell. Az sem okoz semmi gondot, ha több menűnk van, mint amennyi hely a parancssorban. Bár nem fog mind látszani, de a nyilakkal azért tudunk rájuk ugrani és a képernyő jobb felső sarkában a parancssor alatt a almenűnevek listája megjelenik. Ajánlott az almenűket más-más kezdőbetűvel írni, mivel kezdőbetűvel is kiválaszthatók az almenűk. Egyébként a képernyő legfelső sorában az adatbázisnév után a menűnév és az almenűnév látható. Ajánlott parancs-file-név *.GUI (GUIDe).

6.4.3. Fordítási procedura

Mint említettük szükségünk lesz az NGC.EXE és az NGML.EXE file-okra. Az összes adat-file-unkat az NGC programmal fordítjuk le:

```

NGC adat-filenév
NGC adat-filenév

```


vagy

NGC adat-filenév adat-filenév ...

A keletkező file-ok NGO kiterjesztésűek lesznek. Ezután lefordítjuk a parancs-file-t :

NGML parancs-filenév

A keletkező file NG kiterjesztésű lesz. Vagyis az adat-bázis-file neve a parancs-file nevével egyezik (kiterjesztés nélkül). "NORTON-ra jellemzően", ha be is volt töltve az NG, akkor sem kell újra betöltenünk, hogy lássa az új adatbázist.

6.4.4. Megjegyzések

A fejezetek a színes képernyőn kék háttéren türkizzel jelennek meg. Ha bizonyos szövegrészeket ki akarunk emelni, megtehetjük azáltal, hogy más színnel ábrázoljuk. Ez úgy történik, hogy a színezni kívánt szövegrész elé és után egy négy byte hosszú karakterláncot illesztünk :

^AHEszöveg szöveg...^AHE

Ahol :

^ := 94d (5Eh) A := 65d (41h)
H := háttérszín E := előtérszín

Tulajdonképpen H és E a 0,1,2,3,...,9,A,B,C,D,E,F karakterek valamelyike :

FEKETE	0 vagy 8	VÖRÖS	4 vagy C
KÉK	1 vagy 9	LILA	5 vagy D
ZÖLD	2 vagy A	SÁRGA	6 vagy E
TÜRKIZ	3 vagy B	FEHÉR	7 vagy F

A nyolccal növelt értékek háttérszín esetén a villóást, míg előtérszín esetén a nagyobb fényerőt jelentik. A szöveg utáni négy byte is fontos, hogy visszaállítsuk a szöveg előtti színviszonyokat. A színbeállítás csak az adott sorban érvényes.

A. FÜGGELÉK

Könyvtárbejegyzések, FAT-tábla

Az adatok a (DOS) lemezen szektorokban helyezkednek el. 512 byte alkot egy szektort. Winchester-en 4 szektor alkot 1 cluster-t, azaz egy cluster 2Kb. Floppy-n 2 szektor (1Kb) alkot 1 cluster-t.

Néhány szót a rendszerterületről. Ez a BOOT, FAT és ROOT részekből áll. BOOT-rekord (0-ás szektor) minden lemezen van, akkor is ha az adott lemez nem 'boot-olható', mérete 1 szektor. A FAT (File Allocation Table) a file-ok cluster-einek a térképe. A winchester-en minden cluster-t a FAT-táblában egy egység jelöl. Ez az egység winchester-en 2 byte (floppy-n és 2.X verziójú rendszerben 12 bit). A ROOT a gyökérkönyvtár, pontosabban a gyökérben szereplő file-ok és könyvtárak bejegyzéseit tartalmazza. Minden egyes bejegyzés 32 byte. A FAT és ROOT az adott meghajtó méretétől függően más és más terjedelmű. Pl. a FAT egy 20Mb-os merevlemez meghajtón kb. 80 szektor, egy 360-as floppy-n csupán 4 szektor. A ROOT winchester-en, mérettől függetlenül 32 szektorból áll, s így 512 darab bejegyzést tartalmazhat maximum. (Természetesen ezt nem kell 'kihasználni', főleg nem file-okkal. Nagyon rendetlen az a gép, ahol a ROOT ki van 'tömve' file-okkal.)

Számos NORTON program, pl. DS, FA, FR, FS, NU, QU, stb. használja a könyvtár bejegyzéseket és/vagy a FAT-táblát. Ezért, hogy tisztában legyünk mikor is használhatjuk sikerrel vagy mikor van egyáltalán értelme futatni valamelyik programot, gondoljunk csak a QU, UD vagy FR-re, nem árt ha tudjuk, hogyan is néznek ki a könyvtárbejegyzések, illetve a FAT-tábla.

Egy könyvtárbejegyzés 32 byte-ja a következőket tartalmazza:

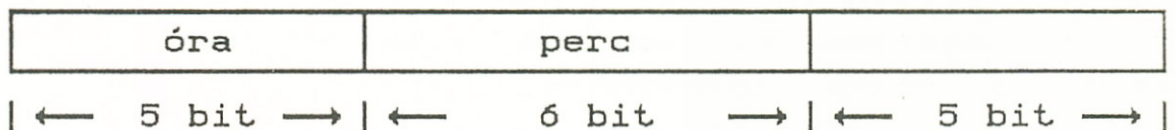
8 byte	Filenév.
3 byte	Kiterjesztés (ext).
1 byte	Attributum-byte.
10 byte	
2 byte	Idő (file keletkezés, felülírás).
2 byte	Dátum.
2 byte	A file első cluster-ének sorszáma.
4 byte	File hossza byte-ban.

Az attributum-byte értékei:

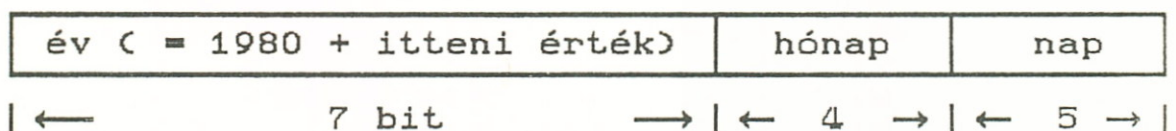
hexa 08 : cimke bejegyzés (volume)
 hexa 10 : könyvtár bejegyzés
 hexa 20 : file bejegyzés (A archive)
 hexa 21 : A + R (read-only)
 hexa 22 : A + H (hidden)
 hexa 23 : A + R + H
 hexa 24 : A + S (system)
 hexa 25 : A + R + S
 hexa 26 : A + H + S
 hexa 27 : A + R + H + S

Természetesen más érték is eredményezheti ugyanazt a bejegyzést.

Idő:

Dátum:

A kezdő cluster-t jelölő 2 byte legyen pl. 1A 00. Ezt azt jelenti, hogy a file a 26-os (00 1A = dec. 26) cluster-en kezdődik (fordított sorrend!). Ugyanakkor a FAT-ban a 26-ik egység tartozik a file-hoz. Ez a 2 byte, mint szám (sorszám)

a következő, file-hoz tartozó cluster-t és FAT-beli egységet adja meg. Így megy ez mindaddig, amíg FF FF-t nem találunk, ami azt jelenti, hogy ez a file-hoz tartozó utolsó cluster. Fontos lehet a kezdő cluster-szám, ha pl. az NU-val könyvtárbejegyzésben akarunk editálni ("Edit/display item" "F4 Dir" rész), hiszen meg kell keresni azt a lemezen.

A könyvtárbejegyzés utolsó 4 byte-ja a file hosszát tartalmazza byte-ban, fordított sorrendben. Pl., ha ez a 4 byte 04 03 02 01, akkor a file-méret hexa 01020304, vagyis $1 \cdot 16^6 + 2 \cdot 16^4 + 3 \cdot 16^2 + 4$ byte. A FAT-tábla egyébként két egyforma részből áll. A második az elsőnek (a cluster-ek térképének a) másolata.

B. FÜGGELÉK

A nyomtatásról, melléklet az LP-hez

Csak nagyon röviden, néhány szót szólunk a nyomtatásról. A nyomtató a többség számára a mostohagyerek. Joggal, hiszen minden nyomtató másképpen ír, nyomtatónként változnak a vezérlőkarakter kombinációk, egyáltalán nincs egység ezen a téren. Hogy ez miért van, az most mellékes. Egy márkán belül van következetesség, vagyis a vezérlőkódok nem változnak, csak bővülnek vagy csökkennek, a nyomtató kiépítettségétől függően. Minden nyomtatónak a leírásában szerepelnek karaktertáblázatok (*character set*), melyek minden kódnak megadják az írásképét vagy funkcióját. A funkció egy utasítás a nyomtató számára. Pl. soremelés, írássebesség, írásirány, váltás más típusú írásra (szélesebb, keskenyebb, dőlt, stb. karakterek), hangjelzés, lapdobás, a papírmozgatás iránya. Utasítással lehet beállítani a függőleges és vízszintes tabulációt, a sorok közti távolságot, sőt új karaktereket is lehet készíteni. Ezeket, és még sok más utasítást a legtöbb nyomtató tudja, de azok a vezérlőkódok, amelyek ezeket eredményezik nyomtatónként más és másak. Ezért az LP (*Line Print*) is, egy nyomtató képességeihez képest, csak egész kevés funkciót tud. (Sőt, a margókat sem nyomtatóvezérlőkkel oldja meg.) A legtöbb nyomtatón egy funkciót az ESC (hexa 1B, dec. 27) és más karakterek kombinációi váltanak ki. Viszont egy pár funkciót egyetlen ASCII kód eredményez. A következő táblázat az ilyen funkciók jelöléseit tartalmazza. Néhány funkció a Magyarországon honosabb nyomtatókon (*Epson, IBM, Olivetti, Mitsui, Siemens*) 'megy', ezek decimális értékei is szerepelnek. Ha beépítjük ezeket a listázandó állományunkba, akkor bővíthetjük az LP által nyújtott lehetőségeket. Természetesen és sajnos, erre mérget senki se vegyen.

JELÖLÉS	ÉRTÉK	FUNKCIÓ
ESC	27	<i>Escape</i> , funkciókezdő karakter.
DC1		A bekapcsolt nyomtatót <i>select</i> , <i>on line</i> állapotba helyezi.
DC3		A nyomtatót <i>deselect</i> , <i>off line</i> állapotba teszi.
CAN, DEL		Karakter vagy egész sor törlése. Ha ez utóbbi, akkor a sorból csak a nyomtatható karakterek nem kerülnek papírra, a vezérlőkódok nem vesztik érvényüket.
BEL	7	Nyomtatási kép nincs, csak hangjelzés.
BS	8	Az írófej egy karakternyit visszalép. A következő karakter a 8-as előttire kerül.
LF	10	Soremelés.
FF	12	Lapdobás.
CR	13	Kocsivissza.
HT	9	Vízszintes tabulátor. Hatása ugyanaz, mint képernyőn. A $(9+8n)$ tab pozíciók közül a soron következőre kerül a 9-et követő karakter, ha egy tab-vezérlő funkcióval másképp nem rendelkezünk.
VT	11	Függőleges tabulátor. Ha nincs beállítva a soremelések száma, akkor egy sort emel.
SI	15	Keskeny karakterek. (16,5 kar./inch, 132 kar./sor, a normál méret 10 kar./inch, 80 kar./sor.)
DC2	18	Az SI kikapcsolása.
S0	14	Széles karakterek. (5 kar./inch, 40 karakter soronként.)
DC4	20	Az S0 kikapcsolása.

D. FÜGGELEK

A fontosabb angol szavak

abort	megszakít	foreground	előtér
allocate	kijelöl	fragment.	töredék
append	hozzáfűz	free	szabad
area	terület	full	teli
ask	kérdez	good	jó
background	háttér	group	csoport
bad	hibás, rossz	guide	ismertető
beep	csipog, sipol	hard disk	winchester
begin	kezd(és)	header	fejréssz, fejléc
blinking	villogó	height	magasság
bold	szembetűnő	help	segítség
boot	betölt (- rész)	include	belefoglal
bottom	alja	indent	bekezdés
brackets	zárójelek	insert	beilleszt, beszúr
bright	világos	install	felszerel, beállít
call	hív(ás)	integer	egész érték
case	eset	intensity	intenzitás
change	csere	invoke	segítségül hív
choice	választék (-ás)	item	tétel, cikk, adat
choose	kiválaszt	key	billentyű
clear	tiszta, tisztít	keyboard	billentyűzet
close	zár, csuk	label	címke
column	oszlop	leave, left	elhagy(ott)
compare	összehasonlít	left	bal
condense	sűrít	length	hossz
contain	tartalmaz	line	sor
continue	folytat	load	betölt
convert	átalakít	locate	elhelyez, megkeres
counter	számláló	long	hosszú
create	készít	lose, lost	elveszít(ett)
current	aktuális	main	fő
cut	vág (részekre)	make, made	készít(ett)
danger	veszély	map	térkép
database	adatbázis	margin	margó, szél
default	alapértelmezés	mark	jelöl(és)
delete	töröl	move	áthelyez
directory	könyvtár	next	következő
disable	letilt	only	csak
discard	elvet, eldob	open	nyit, nyitott
disk	lemez	order	(sor)rend
display	képernyő, képernyőre írás	overwrite	felülír
down	le, előre	page	oldal, lap
draw	rajz	pause	szünet
drive	meghajtó	path	útvon., elérési út
each	minden	perform	végrehajt
empty	üres	press	billentyűt leüt
enable	engedélyez	prevent	gátol, megelőz
entire	egész	previous	előző
erase	töröl	print	nyomtat, kiír
examine	elemez	quick	gyors
example	példa	quit	kilép
exit	kilép	quotes	idézőjelek
explore	feltár	read	olvas
extension	kiterjesztés	recover	visszanyer
find, found	talál(t)	remove	visszahelyez
follow	követ	rename	átnevez
		repeat	ismétel

replace	helyettesít, ki- cserél, ráhelyez
retry	újra
return	vissza(térés)
reverse	fordított
right	jobb (oldal)
root	gyökér könyvtár
row	sor
run	fut
sample	példa
save	elment, bizton- ságba helyez
screen	képernyő
search	keres
see	lásd
select	kiválaszt, ki- jelöl
set	tesz, helyez
setup	beállít, paramé- terez
short	rövid
show	mutat, ábrázol
side	oldal
size	méret
skip	kihagy
sort	rendez
space	hely, terület, a szóköz bill.
speed	sebesség, gyor- sítás
storage	berak, tárol(ás)
string	karakterlánc
swap	cserél
switch	kapcsoló, para- méter
terminate	befejez
time, n times	idő, n-szer
toggle	kapcsoló, jelzés
top	teteje
tree	fa (struktúra)
underline	aláhúz
unerase	helyreállít tö- rölt adatot
unusual	szokatlan
up	fel, visszafelé
use, usage	használ(at)
valid	érvényes
value	érték
view	néz, megmutat
volume	kötet
wait	vár
where	hol
which	melyik
wide, width	széles(ség)
window	ablak
wipe, wiping	töröl, tisztít
with	-val, -vel
word	szó
work	munka, dolgozik
wrap	betakar
write	ír

E. FÜGGELÉK

Egyéb

Az egyes Norton termékek a hazai software-árúsító helyeken is beszerezhetők forintért. Tájékoztatásul tekintsük meg a gyártó 1988-as árait:

PROGRAM	PRICE
The Norton Commander 2.0	\$ 89.00
The Norton Utilities™ Advanced Edition	\$150.00
The Norton Utilities™ 4.0 Edition	\$100.00
The Norton Editor™	\$ 75.00
The Norton Guides™:	
OS/2	\$150.00
BIOS/DOS/Assembly	\$100.00
Basic	\$100.00
C	\$100.00
Pascal	\$100.00
Dan Bricklin's™ Demo II™	\$195.00
<i>California Residents:</i> Please add sales tax (in Los Angeles County 6.5%, elsewhere 6%)	
<i>Shipping and Handling:</i> (U.S. and Canada) Please add \$5.00 for the first unit and \$1.00 for each additional unit.	
<i>Outside the U.S. and Canada:</i> Please add \$10.00 per unit. Check: Money Order, U.S. Dollars drawn on U.S. Bank	

Könyvek:

Inside the IBM PC

Klasszikus mű a PC technikai felépítéséről.
Magyarul is megjelent (és el is fogyott)
Fedezzük fel az IBM-PC-t! címmel.

The Peter Norton Programmer's Guide

Programozók számára technikai referenciakönyv.

Peter Norton's Assembly Language Book

PC Assembler.

PC-DOS: High Performance Computing

Ismerkedés a DOS-szal, bevezetés kezdők számára.
Magyarul is megjelent *PC-DOS* címmel.

Ára: 150,- Ft

AZ IBM PC-K BELSŐ FELÉPÍTÉSE

BÓÉR LÁSZLÓ - DÓRA GYULA - FENYŐ LÁSZLÓ - SERES ATTILA

Ez a könyv azoknak a szakembereknek készült, akik szeretnék részletesebben megismerkeni az IBM PC-k belső felépítésével, működésével. A PC elnevezés valamennyi típus átfogó jelölésére szolgál, tehát ide tartozik pl. az XT, AT, PCjr, az eredeti PC, az XT286 és valamennyi, ezekkel kompatibilis gép. A könyv a két legelterjedtebb típusal, az érdeklődésre leginkább számot tartó XT-vel és AT-vel foglalkozik elsősorban, de utalások találhatók más típusokra is. Igyekezünk összehasonlításokat tenni az XT és az AT között, megismertetni a különbségeket, és azokat a plusz lehetőségeket, amelyet az AT gépek nyújtanak.

Természetes, hogy bárki gond nélkül használhatja a számítógépét anélkül, hogy bármit tudna a belső felépítéséről, a hardware-ről. Azonban a gép részletesebb ismerete sokat segíthet abban, hogy a felhasználó jobban kihasználja a PC-k belső lehetőségeit, (pl. DMA vezérlés, számláló/időzítők használata, interrupt kezelés stb.), biztosan tudja kiválasztani azokat a hardware elemeket és software-eket, melyek a gépéhez a legoptimálisabbak, és ami a legfontosabb, váratlan helyzetekben, meghibásodásoknál ezek az ismeretek sokat segíthetnek a problémák leküzdésénél.

Ára: 399.-Ft, 373 oldal

Megrendelhető:
LSI ATSz
1300 Budapest
Pf.: 114